NĂM THỨ NHỨT SỐ 98
Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng nhà kho Quán Ven Đường
NGÀY THỨ SÁU 17 MAI 1929

THẦN-CHUNG

XUẤT BẢN MỖI BUỔI SÁNG

Chủ-nhiệm: DIỆP-VĂN-KỲ

Tòa báo: Góc đường Filippini và Espagne
GIẤY THÉP NÓI: 324

Chủ-bút: NGUYỄN-VĂN-BÁ

Chiều hôm qua, vì trời mưa nên Giao với Hoo-Hye không tỷ thí được.

Khi báo Thần-Chung lên ấn-bản thì có hay tin rằng đến 9 giờ tối sẽ đánh.

Chưa biết trời có chìu người chăng, hay là rồi cũng mưa mà làm cho chúng ta không thể phân biệt tài cao hạ của Hoo-Hye và Giao.

DEPOT LEGAL INDOCHINE No 10915

Tưởng cũng nên nói lại chuyện tuyển-cử Đốc-lý Saigon ngày hôm kia

Trong số báo hôm qua, chúng tôi đã nói trước hai ngày khi hội đồng thành phố nhóm lần thứ nhứt đặng lựa người làm đốc-lý Saigon, thì anh em trong thành phố đã rộn rực nghi ngờ nhiều chuyện lắm.

Người thì nói bên phe De Lachevrotière đem 50 ngàn mà mua mấy lá thăm của nghị viên Langsa. Tờ báo kia lại báo đến một trăm ngàn.

Chuyện thật vẫn gần có như vậy.

Song có vậy lại là cũng một dịp hay cho sáu ông tân nghị-viên Annam tỏ ra cho công chúng biết, cho người ngoài biết rằng người Annam cũng có nhiều khi đem tiền mà mua không đặng.

Đó cũng là một dịp cho chúng ta lấy lẽ công bình mà khen mấy ông tân nghị-viên.

Song cũng là một dịp hay để răn cho những kẻ thương hay có tánh phao vu quàng cùng coi vào đó mà giữ mình.

Trước khi tuyển cử chạy cùng các chỗ nào có cử tri mà nó nào rằng người trong sổ Nguyễn-đình Trị làm tiền De Lachevrotière tranh với đảng Lập-hiến, mà bây giờ cái chơn lý đã tỏ như ban ngày, thì mấy người ấy mới nghĩ sao?

Tôi đã nói họ có cái tánh lạ lùng, là hễ ai không đồng ý với mình, thì tức thời họ đã ao là người bán dân phản nước.

Coi nội chuyện vừa rồi đây, cũng đủ thấy điều nói đó là đúng với sự thật.

Mà thôi, ai trắng ai đen, công chúng ngày nay cũng đã rõ biết. Rõ biết đem mấy lá thăm mà bỏ cho mấy người của chúng tôi đã tiến dẫn thật là không uổng vậy.

Bây giờ đây cái người từ mấy năm nay đã tác oai, tác phước, xúi đầu này, cục đầu [illegible] nay phải chịu thất bại, ngồi buồn hiu mà xét lấy chuyện dở dang của mình. Thật chẳng và như vậy, mình thật cũng có hơi vui.

Song vui cũng là vui tạm thế thôi. Chờ cái chuyện của mình nó minh mông như trời như bể, rồi đây biết cái đời kiếp thanh niên của chúng ta có làm được chút chi cho khỏi thẹn cái tiếng dầu xanh chăng?

Ôi, nhắc đến công cuộc cả thể như vậy, thì mình những giựt mình. Cái cho bảng hãy tạm dẹp lại một bên mà xét kỹ vấn đề nghị-viên thành-phố đã.

Đã biết ông hội-đồng Annam đã giữ tròn phận sự, không tham cái lợi riêng mà bỏ thăm trọn cho người trong sổ Béziat quản lý công việc thành phố Saigon là một việc đáng khen. Song cái thái-độ độc-lập đối với sổ này mới thật là hay hơn nữa.

Mà họ giữ cái thái độ độc lập ấy là vì bởi họ đã biết để lợi quyền của Annam nằm trên hết mọi việc.

Bỏ thăm cho sổ Béziat phải. Song cứ mỗi việc mỗi theo, thì thật là thất sách. Phải giữ độc-lập, đặng chờ như rủi mà có điều chi hại đến quyền lợi Annam, thì mình cũng phải từ ngày mà không theo nữa.

Tôi cũng tưởng cái lời ông trạng sư Béziat đã nói hôm tuyển cử đốc lý rằng «Cái tình ông đối với Annam là bền chắc lắm» là một lời, chiếu theo công việc nội trong thành phố Saigon, có lẽ cũng là lời thật tình. Chúng tôi cũng ước mong rằng mấy ông nghị Annam đã tự nhiên mà tín nhiệm người trong sổ Béziat, thì người trong sổ ấy cũng sẽ công nhận những điều ước vọng, yêu cầu của bên Annam là chánh đáng.

Thế thời rồi đây chắc họ cũng sẽ tán thành, giùm giúp cho mấy ông nghị Annam khỏi lỗi hẹn với anh em cử tri mình.

Rồi đây chắc họ cũng sẽ chung cùng với mấy ông nghị mình mà yêu cầu cùng chánh phủ tăng số nghị-viên Annam thêm lên, họ sẽ xin thành phố Saigon có một người phó đốc-lý Annam. Và tất cả những điều đã hứa hẹn với cử tri của sổ Ng-đình-Trị, may ra, thì cũng có ngày liễu kết.

Nếu mà đặng như thế, thì mấy lá thăm đã bỏ cho sổ hiệp nhứt mà ông Trị, ông Bá, ông Thơm đứng đầu cũng thật là không phải mấy trăm là thăm bảo.

Để đây rồi sẽ hay.

Phận nhà ngôn luận chúng tôi, thì tôi chỉ ước ao hai điều:

M. Béziat

Một là nhứt cử nhứt động chi mấy ông nghị mình cũng đều nên cho công chúng biết. Ngoài tờ báo ra, cử mỗi ba tháng là một kỳ đại hội tại xã-tây, thì trước khi mấy ông nên lân [illegible] thuật lại cái hành vi của mình cho anh em đều biết.

Hai là hội đồng thành phố là chỉ có quyền lo công việc thành phố. Vậy thì anh em mình phải hiểu cái chức trách của họ là có chừng ấy, chúng ta chớ nên tưởng sái mà thành ra có nhiều cái mối thất vọng vô ích.

Bước đầu tiên mà đặng như vậy, thì rồi đây dần dần chúng ta lại sẽ có thể tin cậy nhau về chuyện khác.

Thần-Chung

TẠI hội-đồng thành-phố

Trong phiên nhóm lần thứ nhứt bữa chiều thứ tư vừa rồi, sau khi đã cử ông *Béziat* làm đốc-lý và hai ông *Ardin* và *Lefèvre* làm phó đốc lý nhứt nhì, hội đồng thành phố mới đã chia ra làm mấy ban ủy-viên như sau này:

BAN TÀI CHÁNH
(Finances)
M.M. Ardin, Alinot, Lefèvre.
M.M. Trị, Nương, Hựu.

BAN TẠP VỤ
(Affaires diverses)
M. M. Lefèvre, Alinot, Canque.
M.M. Thơm, Ninh, Bá.

BAN VỆ SANH
(Commission sanitaire)
M. Hérisson (titul).
M. Nương (titul).

BAN LẬP SỔ CỬ TRI
(Revision des listes électorales)
M.M. Alinot, Canque, Ardin
M. Nương

BAN SANH Ý
(Patentes)
M. M. Ardin và Canque

BAN ĐẤU GIÁ
(Adjudications)
Hai nghị viên tây.

BAN TIẾT KIỆM
(Conseils des Directeurs de la Caisse d'Epargne)
M.M. Alinot, Canque, Ninh.

BAN KHÁM LÒN
(Surveillance de la prison centrale)
M.M. Lefèvre, Bá

BAN THƯƠNG KHẨU
(Conseil d'Administration du Port de Commerce)
M.M. Canque (titul)
Ardin (sup.)
Trị (titul)
Hựu (sup.)

BAN TỪ THIỆN
(Bureau de Bienfaisance)
M.M. Alinot, Ardin.

BAN VỆ-SANH TỈNH
(Commission intermunicipale d'Hygiène d'Assainissement urbain)
M.M. Hérisson, Thơm.

BAN XÉT NHÀ CHƠI BỜI
(Surveillance des Maisons de Tolérance)
M.M. Lefèvre Alinot Nương.

BAN TUYỂN-CỬ CÁC NGƯỜI DỰ THẨM TẠI TÒA ĐẠI HÌNH
(Commission chargée de choisir les assesseurs francais de la cour criminelle de Saigon)
M. Lefèbvre.

CÂU CHUYỆN HẰNG NGÀY

Đường sanh nhai của hưu quan

Báo «Le Quotidien» bên Pháp ra ngày 12 Avril mới rồi có đăng tin rằng:

«Vừa rồi Bổn-báo có cho ai nấy biết rằng, người nước Ý đương biên tập một bộ Ý-đại-lỵ Bách-khoa toàn thơ (Encyclopédie Italienne), và người Nga cũng đương nhóm nhau làm một bộ Nga-la-tư Bách-khoa toàn-thơ (Encyclopédie Russe).

«Muốn cho theo kịp hai nước ấy, người nước Mỹ cũng sẽ tổ chức để chép nên một bộ Mỹ-quốc Bách-khoa toàn-thơ thật lớn (Une gigantesque Encyclopédie Américaine).

«Phần chắc là ông Coolidge, nếu ông muốn thì ông sẽ lưu nhàn mà giúp việc ấy. Thật vậy họ định tiền cho ngài mỗi một chữ là một đồng mỹ kim (un dollar de mot). Mặc dầu kéo luôn không thêm qua hàng, rồi đây quan cựu tổng-thống của Hiệp-chủng quốc cũng sẽ có một hơn núi vàng như chơi.»

Một đồng Mỹ-kim to hơn hai đồng bạc ta, nếu một chữ là một đồng mỹ-kim thì sẽ có một hòn núi vàng cũng chẳng lấy gì làm lạ.

Thật ở nước người ta đường sanh-nhai dễ làm. Ông Coolidge là tổng-thống của nước Mỹ, mà nay làm ra đồng tiền dễ như thế, có kém gì ông tổng thống đương kim.

Chỉ có ở nước mình là khó. Các ngài đi kiếm ăn đụng đầu với nhau.

Có một cái vấn-đề khó giải quyết nhứt, là nhiều ông quan đã già sụm rồi mà nhà nước cứ nghĩ về đường sanh-nhai của họ nên không nỡ cho về hưu. Còn cứ để ở đó thì tai điếc, mắt mù, tay chân lọp cọp, làm gì không được. Ngặt cho cho là ngặt!

Thôi thì hãy bắt chước nước Mỹ. Sẵn có cuộc biên-tập Tự điển ở Huế đó, nó cũng chẳng khác gì Bách-khoa toàn-thơ là bao nhiêu, nên cho các ông về hưu rồi ghép vào cuộc ấy đi.

Cái trình-độ sanh-hoạt của ta còn kém xa nước Mỹ và cái học-lực của các cụ tất chi lại bằng ông Coolidge mà muốn ăn tiền bằng ông? Sau khi so sánh mọi đường như vậy rồi, xin trả cho các cụ mỗi chữ một đồng xu.

Một đồng xu là mất rồi, còn đòi cái nữa?

Chúng tôi viết báo, những tay nhứt cũng chỉ được mỗi hàng ba đồng xu là cùng, các cụ còn đòi chi?

Tân-Việt.

Càng già, càng dẻo lại càng dai!...

Ông *Cémenceau*, nguyên thủ-tướng nước Pháp, mới rồi có tuyên-ngôn với một nhà làm báo kia rằng hiện nay ông đương viết một cuốn sách thuật rõ về chuyện lại tướng *Foch* là «một bực đại anh hùng» qua đời cách đây chưa lâu mấy.

Ông Cémenceau lại nói luôn rằng đã có mấy nhà xuất bản bên Huê-kỳ chịu đặt cặp mua cuốn sách ấy đắt tiền lắm, nhưng ông nói hễ nào ông cũng xuất bản lần thứ nhứt ở Pháp.

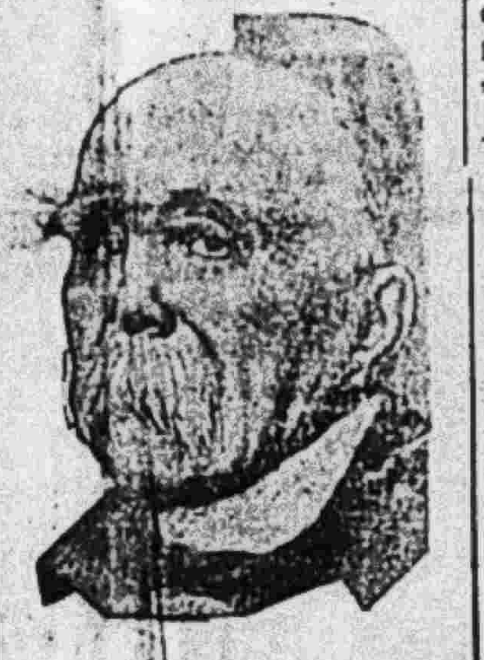

M. Clémenceau

Ông Clémenceau năm nay đã tròn tám chín mươi tuổi, mà còn chăm lo về việc trứ-thuật một cách khoẻ như thế, thiệt cũng giỏi thước tai!

Tình cảnh dân lao-động ở Đông Pháp Ngân-hàng mới

— Nói đến tình cảnh dân lao-động ở nước ta thì chỉ có thở vắn than dài cho qua cơn bĩ cực chớ đất thì thấp, trời thì cao; cái phận ... sau cái kiến làm sao mà trả tỏ được nông-nỗi bất bình.

Ở xã hộ nào cũng thế, cũng có cái hạng lao động là chịu nỗi thiệt thòi hơn hết. Làm mỗi ngày được năm ba cắt bạc không đủ nuôi cha mẹ vợ con, lợp nào thuế nặng sưu cao! chỗ ở cũng không đủ không khí mà thở. Nhiều khi vì làm ăn khổ cực, mất cách vệ sanh mà phải vấn đời vong mạng, cái nông nỗi khắc khổ ấy kể sao cho xiết?

Nước ta nay, dân lao-động chưa có cái chi bảo hộ. Thường thường ở các công sở, có những người trong cái hạng «cặp rằng» hay lạm dụng quyền thế mà ăn hối lộ của công nhơn. Nếu công nhơn không đút lót cho chúng, thì chúng lại tìm thế này thế khác mà đuổi, đuổi không được thì chúng cũng éo-ọc cho đến đều mới nghe.

Như Đông-Pháp-Ngân-Hàng mới, thơn công có hơn một ngàn người; thợ mộc có, thợ hồ có, cu-li có, trừ thợ hồ khách trú ra thì còn bao nhiêu thợ mộc và cu-li đều vào tay mấy anh cặp rằng quản lý cả.

Ở đó có tên cặp rằng K. thì lợi hại hơn hết. Thợ mộc trong đó hầu gần ba trăm mà mỗi người một ngày phải cúng sống cho hắn hai cắc, hoặc ba bốn cắt không chừng, tùy theo người phải cúng cấp đó khôn hay dại, giỏi hay dở.

Có nhiều người không phục tùng cái mệnh lệnh vô-vị ấy, dầu là người khôn lanh cường nghạnh cũng khó thể ở yên trong đó mà làm? Mà dầu có được ở đó mà làm đó nữa, thì cũng còn phải chịu nhiều điều điên-đứng với ảnh.

Ấy tình cảnh dân lao động ở Đông Pháp-ngân hàng mới là thế.

Ước ao sở kiến trúc ghé mắt đến việc nầy, chớ có để tên cặp rằng Kiên nó lộng quyền thái-quá mà tội nghiệp cho dân đen.

Một người thợ mộc lại cảo.

Đưa thơ bằng máy bay trong quảng Saigon-Hanoi

Sáng thứ tư 15 Mai vừa rồi, *M. Robbe* chủ công ty máy bay đã khởi sự bay thử từ Saigon ra Bắc.

Trên máy bay có đem theo một mớ thơ từ.

Đã có giây thép cho hay rằng M. Robbe đã bay đến Kratié hồi 8 giờ 05; ở đó đến 8 giờ rưỡi thì lại bay đi Savanakhet thẳng ra Vinh và Hanoi.

Nếu cuộc hành trình được vô sự, thì khi về M. Robbe cũng do theo đường cũ và cũng chở thơ từ ở ngoài gởi vô.

Kết quả cuộc tuyển-cử nghị-viên thành-phố Pháp

Điển tin vừa rồi nói rằng một cách đại khái, thì những phe phục tùng chánh phủ hơi được thắng lợi, còn những phe phản đối thì hơi thấy thua sút.

Song trong kết-quả đó, có ba đều ta nên chú-ý.

Một là: ở *Alsace*, là xứ mà Pháp đã lấy lại của Đức trong hồi chiến tranh, thì phe thắng lợi trong kỳ tuyển cử vừa rồi là phe tự-chủ (*les autonomistes*), tức là cái phe lâu nay cổ vận-động cho *Alsace-Lorraine* được tự chủ, chớ không

M. Herriot

muốn qui thuộc về quyền thống trị của chánh phủ Pháp. Vì cuộc vận động ấy, mà hồi năm ngoái đã nẩy ra 1 vụ án rất hệ trọng là vụ án *Colmar*; vụ ấy đã làm cho mấy người nghị-viên thứ-dân phe tự-chủ bị giải chức.

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

Hai là cái ngôi đốc-lý thành *Lyon* là chỗ mà ông Xã-hội cấp tiến *Herriot* vẫn nằm-dầm đã hơn hai mươi năm nay, trong cuộc tuyển cử vừa rồi cũng đã bị bọn Xã-hội hiệp-nhứt (*socialistes unifiés*) giựt mất, làm cho quan nguyên tổng-trưởng *Herriot* phải .... bước ra khỏi nhà Xã tây *Lyon*!

Một chuyện phi-thường ở trong làng thể-thao

Trong xứ Ecosse, có một thành phố gọi thành-phố *Falkirk* chuyên làm một nghề rất kỳ-khôi, là nghề luyện-tập những chiến-tướng đá banh cho thành-tài rồi xuất-cảng ra ngoại-quốc.

Nhưng chẳng phải xuất-cảng để mà tranh đấu với người ngoài lấy tiếng như chiến-tướng Annam mình đi qua *Singapour* ngày nọ đâu.

Không; cái nầy ở *Falkirk* người ta làm khác. Ở đó họ có lập ra một hội để tuyển những chiến-tướng hơi trội trong xứ rồi họ đa-công luyện-tập cho trở nên hay. Khi đã hay rồi, họ xuất-cảng những chiến-tướng ấy để bán cho các hội thể-thao lớn bên Hồng-Mao.

Thấy nói đã mấy năm rày, hội *Falkirk* đào luyện ra chiến-tướng cũng đã bộn-bề, trong đám có 14 người hay nhứt, đem bán cho Hồng-Mao được những từ 20 đến 115.000 quan.

Việc thế giới

Cuộc hội nghị bãi binh

Đại biểu của nước Pháp và Nhựt-Bổn phản đối bổn dự-thảo của Tô-Nga

Kỳ tàu mới rồi, nhựt báo bên Pháp đưa qua, có nói về cuộc hội nghị bãi binh như vầy:

Bản ủy-viên thảo luận việc bãi binh của Vạn-quốc-hội ở thành Genève đã phải 1 buổi mai ngày 17 Avril đặng xét lại bổn dự-thảo nói về việc lập hiệp ước bãi binh, mà các viên đại-biểu Nga đã trình hôm trước.

Đầu hết, ông Langowoy, quan đại úy đạo hồng quân, đứng lên nói một hồi lâu, tỏ ý rằng mình cũng đồng tình ưng giảm bớt võ lực của hết thảy lục-quân hải-quân và không-quân, đừng cho còn có sức đi xâm lấn nữa, mà chỉ để cho nước nào vừa đủ sức giữ lấy nước nầy mà thôi. Nghĩa là ông biểu bỏ hết những xe hâm trận, những súng bắn xa, những tàu có đèo máy bay và chiến nạm.

Người đương lên phản đối trước nhứt, chỉ rõ rằng cái kế-hoạch ấy không thể thiệt-hành được, ấy là ông Sato, đại biểu của Nhựt-bổn.

Ông Sato nhắc lại rằng điều thứ 8 trong tờ hiệp đồng của Vạn-quốc-hội, tức là điều làm căn cứ cho cuộc thảo luận của ban Ủy-viên nầy có nói rõ ràng rằng phải kính trọng sự cần-yếu cho cuộc công-an của Liệt-quốc. Và lại, ý nghĩa chữ công an đó còn phải tùy theo cái tình thế riêng của mỗi một quốc-gia. Vậy thì, bổn dự thảo của đại biểu Nga rõ là trái với điều thứ 8 ấy.

Đến phiên đại-biểu nước Đức nói. Ông nầy có ý binh vực cho bổn dự-thảo nước Nga. Ông nói rằng ông lấy làm lạ cho mấy lời của viên đại-biểu Nhựt, nếu nói vậy thì ra làm ngăn trở cho sự định rõ quân-ngạch mỗi nước là sự Vạn-quốc hội đã chủ-trương từ trước đến giờ.

Bá-tước Bernstorff (tức là đại biểu Đức) lại nhắc rằng bổn dự-thảo của Tô-Nga đó thật là đúng hệt như tờ thỉnh-nguyện của quan tư-pháp Đức là ông Muller đã trình giữa Vạn-quốc hội khi xưa.

Sau ông kết-luận rằng ông cầu-chúc cho bổn dự-thảo của Tô-Nga đó sẽ được Ban ủy-viên chuẩn-y, sau khi đã xét cho đến nơi đến chốn.

Ông Valdès-Mendeville, đại biểu của Chili, cũng nói như dọng viên đại biểu Nhựt.

Kế đó, ông René-Massigli nhơn danh nước Pháp mà ngỏ lời.

Trước hết, ông tuyên bố rằng đại biểu Pháp đã thảo luận riêng về cái nghị án nầy rất chu đáo.

Nếu những ý kiến của người Nga thiệt hành được và cho nới rộng thì giờ ra một chút, thì chắc rằng các đại biểu ai nấy đã từ về chánh phủ mình, xin xét kỹ mà thay đổi lại các phương pháp trong Bản ủy viên. Cái nầy, có phải vậy đâu, bổn dự thảo ấy mới do ông Litvinof trình ra hôm qua, như một trò quỉ thuật, mà muốn thiệt hành sự bãi binh, thì chẳng có căn cứ vào đâu mà thiệt hành được.

Ông Massigli nói, sự ép buộc các nước phải giảm bớt binh-lực một loạt như nhau nó có những đều trở ngại như sẽ nói sau đây. Số là, hiện nay mỗi một nước được phép chỉ số binh lực thiểu số vừa đủ giữ sự trị an trong nước mình và chiếu theo điều thứ 8 của tờ hiệp đồng Vạn-quốc-hội. Tuy vậy, trong ba thứ quân, lắm nước chỉ đã có được cái thiểu số ấy về một thứ mà thôi, hoặc về lục-quân, hoặc về hải-quân, hoặc về không-quân. Như vậy có nước thì kịp cái thiểu số ấy rồi, có nước thì gần kịp, có nước thì chưa, mà bảo rằng các nước ngang hàng với nhau phải giảm binh một loạt như nhau làm sao được? Còn như có nước chỉ mới vừa kịp được cái thiểu số nơi ba thứ quân, mà bắt phải giảm luôn cả ba thứ sao nên? Huống chi, trong mỗi nước, cái trình độ năng lực của thứ quân nầy nó có trực-tiếp ảnh hưởng đến thứ quân khác, muốn giảm bớt thì trước phải suy lường cách nào?

Không phải nước nào cũng chỉ cần dùng binh lực như nước nào, song có nước theo tình-thế mà phải cần dùng nhiều lên. Tỉ như, muốn chống lại địch quốc xâm vào, thì cái nước mà những chỗ đồ-hội yếu xung, những đường giao thông hệ trọng ở giữa nơi biên-thùy trống trải, phải cần dùng binh lực nhiều hơn là cái nước mà nơi biên thùy kín đáo, không thể xâm phạm được, động ở trong có thì giờ, có địa thế mà sắp đặt sự cảm phòng.

Sau hết ông Massigli phô rằng cái nguyên-tắc của bổn-dự-thảo Tô-Nga đó, theo các nhà am-luyện việc binh thì họ không phục. Vì họ đã nhận ra rằng hễ là sự tỉ-giảo theo số-học, là sự không thể có được trong việc binh.

Buổi chiều hôm ấy lại có cuộc tranh-biện giữa hội-đồng. Sau được tin thế nào sẽ cho hay.

Lược dịch báo *Le Quotidien*

Sói cọp ở xứ Ấn-độ

Người ta mới tính rằng ở Ấn-độ, số người bị hại vì thú dữ trong một năm thiệt rất nhiều quá. Theo sổ tổng kê của chánh phủ Anh mới làm thì từ năm 1923 đến bây giờ, cọp hại có hơn 500.000 mạng rồi, nghĩa là hơn 1.000 người trong một năm. Cũng thời gian ấy chó sói xựt hơn 2.000 người còn sư tử thì tưởng như ít làm hại lắm vì từ ấy đến nay xài có 2 người mà thôi.

Bộ xương người giá 80.000 mỹ kim

Một bọn phu mỏ dầu dưới chân núi Caucasie, trong khi đào hầm tìm được một bộ xương người hóa thạch. Các hội bác học được tin sai người mang bộ xương đó về khảo cứu. Bộ xương nầy là của người đời tiền sử (homme préhistorique) lâu đến 8000 năm rồi. Bộ xương đó: đầu nhỏ, xương hàm to, thân cao một thước 80, xương tay xương chân to và dài cả.

Một khảo cổ viên nước Mỹ đã mua bộ xương đó tới 80.000 mỹ kim.

(T. N. D. B.)

CÁCH MẠNG GIẢ

Thế-giới bất cứ nước nào, bề đã là nước bị đè-nén, thì những người cách-mạng ắt được nhân dân yêu thương và kính-mến.

Vì rằng những người cách-mạng là những người đã bao tâm-huyết, mòn trí não, chẳng quản đắng cay cực khổ, đặng tìm cách mà cứu dân ra khỏi vòng lửa nóng nước sôi. Như vậy, biểu nhân dân không hoan nghinh sao được?

Song ở trên đời, chẳng có vật chi mà không có thứ giả; mà càng những vật qui-mắc, nhiều người ưa chuộng, thì thứ giả càng nhiều. Cũng vì nhân-dân mấy nước bị áp bách hay hoan nghinh những nhà cách-mạng, cho nên những kẻ gian-ngoan quỉ quyệt thường hay mượn con đường cách mạng đặng làm cái thang làm giàu làm sang. Như ở nước Tàu, từ hồi có phong trào cách-mạng đến nay, hạng cách mạng thiệt cũng nhiều, mà hạng cách mạng giả cũng chẳng ít.

Nhơn đọc báo Tàu thấy có bài « Ngụy-cách-mạng » nói về sự cách giả nhiều chỗ lý-thú, tuy rằng bài nầy cũng vì nói nầy các nhà đại cách-mạng của Tàu đánh lộn lung tung mà viết ra, nhưng mà rất nhằm với sự thiệt, bài đó đại-ý như vầy:

« Bọn quân phiệt-mọi trước khi tội ác chưa tỏ, họ cũng mở miệng nói cho kẻ khác là cách-mạng giả, tự nhận mình là cách mạng thiệt. Vì rằng nếu họ không dùng cái thủ-đoạn ấy, đặng bài trừ thế-lực của phe phản-đối với mình, thì không được dân chúng tin cậy. Cái võ tuồng đó, đã diễn nhiều lần rồi, đó cũng như tiệm bán thuốc làm quảng-cáo, thường thường hay nói « Mới có bọn vô-sỷ, giả mạo dấu hiệu của bổn hiệu... » kỳ thiệt thì chẳng có ai nào giả mạo, vì rằng kẻ nào cũng như kẻ nào.

« Những kẻ cách-mạng giả dối họ cũng siêng làm quảng-cáo lắm, khéo hơn những tiệm bán thuốc kia nhiều. Vì thế mà trước kia cái dã-tâm của họ chưa phát hiện ra, thì nhân-dân rất dễ bị gạt.

« Muốn khỏi bị gạt thì nên xét rằng: Nếu là người cách-mạng thiệt, thì tất nhiên quên hết sanh mạng, tài lợi, hạnh phước, danh-dự và những việc riêng của mình; vì họ thương sanh mạng của dân, cho nên phải quên sanh-mạng của họ; vì họ trọng hạnh-phúc của dân, cho nên họ hy-sanh hạnh phúc của họ; vì họ bị thời thế thúc-dục, bị lương-tâm bắt buộc, cho nên lúc nào cũng ra sức đánh nhau với buôn-cann. Như vậy là cách-mạng thiệt, trái lại thì là cách-mạng giả... »

Cách xét đoán như nầy tuy cũng có khi phân biệt được kẻ thiệt người giả.

Song mà ở đời nhiều nỗi « chẳng dè » thường thường làm cho người ta không thể giữ sau như trước, cũng có người thiệt là cách-mạng thiệt, nhưng hoặc vì công việc khổ cực mà ngã lòng, hoặc vì cái mồi giàu sang nó quyến dỗ mà phải đổi-chí, rồi tự nhiên vui lòng mà làm người cách mạng giả.

Đối với thứ cách mạng nầy thì trong bài đó thí dụ như vầy:

« Xưa có một vị thầy chùa rất đắc-đạo, ngày ngày ăn chay niệm phật, khuyên người chừa sát sanh. Một bữa vị thầy chùa đó cùng mấy đồ đệ dong ngoài chùa, thấy có con ếch nhỏ, thầy chấp tay niệm « a-di-đà-phật », và cung kính mà đi qua. Đi một quãng gặp con ếch lớn, thầy liền biểu đồ-đệ mau mau bắt về hầm măng. Đồ đệ hỏi vì sao lúc nầy lại sát sanh, thì thầy đáp: « Tụng kinh phải cắt nghĩa cho thông hoạt. Ta chừa sát sanh, nghĩa là không sát những sanh vật không dùng gì được mà thôi. Con ếch nầy vừa béo vừa lớn, tha sao được mà chẳng sát ». Ấy cái tâm-lý của những nhà đại-cách-mạng gần nay, đại khái phần nhiều như thế. »

Những câu đó tuy họ nói riêng về nhân vật của Tàu, mà tưởng như cũng hạp với nhiều nhân-vật Đại-Việt-Nam nhà ta.

Kể từ khi nổi lên phong trào cách mạng đến nay, Đại-Việt-Nam nhà ta đã có nhiều ông cách mạng về kiểu « Thầy chùa bắt ếch », có người vì cách mạng mà chức trọng quyền cao, có người vì cách mạng mà lắm tiền, nhiều ruộng, ngọc đá hỗn hào, vàng thau lộn xộn, nhân dân không biết tin ai ngờ ai. Thiệt là sự đáng buồn mà đáng giận.

Một tòa tháp lớn nhứt và cổ nhứt thế-giới

Gần đất Cairo, thành Tô-dy-Sỹ nước Ai-cập có một tòa tháp, gọi là Kim-tự Tháp, tức là nơi phần mộ của vua Ai-cập ngày xưa. Tòa tháp ấy chia làm mấy ngọn, đại cường 60 ann-lý liền tiếp với nhau. Tháp xây bằng những viên đá to lớn, thành hình ba góc bằng nhau. Trong đó có một ngọn to nhứt là Cheops, thứ nhì đến ngọn Kefren và thứ ba đến ngọn Méerius, mỗi cây tháp xây rộng ước chừng 750 thước vuông. Số đá lớn xây vào đó ước tới 250 vạn trở lên. Bấy giờ trước làm, chừng mười vạn người mà công cuộc phải 25 năm mới xong. Trong đó xếp đặt lăng-tẩm, có đủ các vẻ lý-kỳ, thế gian hiếm có.

Lại có một chỗ gọi là Oblisk là một tòa kỷ-niệm Nữ-vương Ai-cập khi xưa. Nơi đó toàn dùng thứ đá hoa lớn xây lên cao ngót hai trăm thước, trên khắc một Nữ vương, dưới làm như hình sư tử, chạm trổ chữ nghĩa ẩn tình, để biên chép công trạng của Nữ vương. Thoạt trông to cao lồng lộng, đứng sững ngay trước mặt ngọn tháp Kim tự, ai trông cũng phải kinh hồn.

Nhà lịch sử Hy-lạp thường nói: người nước Ai-cập coi nhà ở như nơi hàng quán, mà phần mộ thì coi là một chỗ ở lâu. » Nay xem tòa tháp Kim-tự mới biết câu ấy thật là đúng. Sừng sững giữa trời, giãi mưa giầm gió, hơn năm mươi thế kỷ tới nay, nước Ai cập trải mấy mươi phen dâu bể dời đổi, mà ngọn tháp vẫn còn trơ nguyên như cũ.

TỰ-DO NGÔN-LUẬN

Những nhà ngôn luận là những con trò rối máy của những « thế lực kiếm tiền » rút dây. Ở nước ta vẫn đã có như vậy, mà xét đến việc ngôn luận ở thế giới thì cái tình hình « nô lệ » của các nhà ngôn luận lại thực rõ ràng.

Những nhà đại tư bản, họ lắm tiền, họ bỏ bạc ra để dựng hoặc mua những tờ báo có thế lực để sai khiến dư luận: Ở Pháp thì tờ *Le Petit journal* là của nhà chế-tạo máy in Marinoni sáng lập, tờ *Le Petit Parisien* là của nhà tài-chính tư bản Jean Dupuy sáng lập, báo *Le Matin* thì của nhà dinh nghiệp Bunau Varilla mua, báo *Le Journal* là của nhà công-nghiệp Letellier mua, báo *Le Radical* là của nhà lãnh hành Perchot mua. Cái mục đích của họ lập hoặc mua những báo ấy để làm gì? không phải để khai thông dư luận, mà cốt để mê hoặc dư luận để tạo thành một cái dư luận tán thành những việc bóc lột của họ. Những báo của họ ra mỗi lần có hàng ức hàng triệu tờ, bấy nhiêu tờ giấy bay ra thì bấy nhiêu cái tư-tưởng sai lầm huyền-hoặc tràn ra công-chúng. Ta biết rằng ở những nước khai hoá, cái thế lực dư-luận mạnh đến chừng nào, thì ta lại rùng mình cho cái nạn lớn của những tờ báo nọ gây ra. Trong các tờ báo ấy, còn nhiều rằng những nhà biên-tập chỉ là những cái tay của bọn tư-bản kềm sai khiến mà thôi.

Nhà danh sĩ Anatole France trong quyển sách « l'Ile de Pingouins », nói rằng: « Nước Pháp đã thoát ly được cái quyền lực của các nhà đế vương, đã ba lần tuyên bố tự do, thế mà ngày nay lại phải khuất phục ở quyền mấy cái công ty tài chính, bọn ấy họ chiếm lãnh hết cả tài sản của quốc gia và bỏ tiền mua báo giới để khu sử dư-luận.

Khi nào những tờ báo mà không phải của nhà tư bản đứng kinh doanh thì họ lại dùng cách « thuê quảng cáo » để mà sai khiến. Những phụ trương tài chính của các tờ báo lớn thường cho một vài công ty tài chính chuyên thuê. Báo đã đăng quảng cáo cho một công ty nào thì đối với công việc của công ty ấy phải hết sức tán thành, vì cái giá thuê quảng cáo không phải là bốn trăm, mà có đến ức đến triệu. Công ty quảng cáo Batiau năm trước, trong mấy tháng trời mà tiêu phí mất sáu triệu quan về quảng-cáo để vận động việc tăng giá ngạch xe lửa. Về việc công ty Panama cách đây mười năm, những nhà báo được tiền đều ngậm miệng cả, trong ấy một mình báo *Le Temps* được đến 1.769.515 quan, để đến nỗi một bọn cá kềnh rút hết tiền của nhân dân rồi công ty Panama phá sản. Lại mới gần đây, trong việc công ty La Gazette du Franc, đem mấy triệu quan lót cho các nhà báo, một mình tờ *Le Journal* đã được 1 triệu, họ bèn bịt kín miệng bình, nhân dân phỉnh lừa, đến khi việc bóc lột phát lộ ra thì hàng vạn hàng ức nhà bị tổn hại.

Bọn tư bản họ lại còn bỏ tiền để thuê các nhà báo viết bài mà tán dương cho họ.

Năm 1921, trạng sư Gallet nói ở Saigon rằng nhà Trung-hoa thực nghiệp ngân hàng thuê báo Le temps 400.000 quan để viết 4 bài về tình hình Đông-dương. Cách ít lúc nhà ngân hàng ấy cũng vỡ.

Mỗi một lần mà các ngân hàng xăng mở một cuộc công thải thì báo giới tha hồ khua chuông gõ mõ. Như hồi 1905, Chánh-phủ Nga cần tiền để đàn áp phong trào cách mạng, phải vay của Pháp. Nga đặt riêng một viên đặc phái để vận động việc mộ trái, đem ức nầy triệu nọ để thuê cái báo Pháp tán dương sự nghiệp của chánh phủ Nga, nói rằng tình hình của Nga rất là phát đạt mà bọn cách mạng không làm gì được, mục đích là cốt cho nhân dân Pháp tin vào chánh phủ Nga mà bỏ tiền cho vay.

Tờ báo nào mà đã cho các công ty tài chánh thuê quảng cáo, thựt là không còn thể nào tự-do được nữa.

Việc ngôn luận trên thế giới ngày nay, cũng tiến hành theo sự nghiệp tư bổn mà xu hướng về tình trạng độc chiếm monopole). Hiện nay ngôn luận mạnh nhứt là ở nước Mỹ và nước Anh, hai nước công nghiệp to nhất trên thế giới. Ở Hoa kỳ có tơ-ruýt (trust) ngôn luận của Harst bầu chiếm độc quyền, còn ở Anh thì có tơ-ruýt Daily Mail và tơ-ruýt Daily Mirror. Đầu năm 1928, hai tơ-ruýt ở Anh đã hiệp nhau lại thành một cái tơ-ruýt cộng tư bản là 7.500 000 tiền Anh (gần 1000 triệu tiền Pháp) để xuất bản những nhựt báo và tuần báo trọng yếu ở kinh đô và các tỉnh, nhất là ở 15 nơi sản nghiệp trung tâm lớn nhất ở Anh. Họ bắt đầu bán báo giá rất rẻ để đánh đổ các nhà báo khác đứng một mình, khi những tay mỏng vốn không cạnh tranh lại với họ được nữa thì dư luận trong nước, và trong thế giới, họ muốn xoay đi đường nào tùy ý. Ở Hoa-kỳ thì tơ-ruýt Hears cũng xăng tổ chức một cái tơ-ruýt ngôn luận khác để kiểm tính tất cả báo giới trong nước.

Hiện nay 2 tơ-ruýt Anh và Mỹ đương tranh đấu nhau kịch liệt. Những nhà tư bổn kình-địch nhau, đó là việc thường. Cái cớ kình-địch nhau của họ bây giờ là việc Mê-xích (Mexique), hai bên đều đứng ra mặt bảo hộ cho Mê-xích, mà bên nào cũng muốn tranh quyền lợi về mình. Họ dùng những báo cơ quan của họ để cổ xúy chiến tranh « nhân-đạo và chính nghĩa ». Bọn dân lên chỉ nghe « nhân đạo và chính nghĩa » biết đâu tới cái « tủ bạc » của bọn kim . . . .

. . . .

T. D.

Cho hay mỹ-thuật đối với đời người kể biết bao nhiêu quan-hệ! ta trông thấy thế, tấm lòng hưng khởi sao đây?

(Lược thuật báo Tàu)

H. T. N. B

Đá banh

Hội nhơn bữa 14 mai 1929

Matchon đá bữa 12 mai.

Electre B với Paul Bont huề (1 à 1 boxlongué)

Coupe de l'Est palikao ăn Bình Đông 6 bàn thua lại 1 (homologuê)

Cái matchon Biênhòa sport với Phú nhuận không có đá sẽ dời qua chúa nhựt 26 Mai mới đá, vì Phú nhuận thuận ý như vậy không kêu nài chi.

Matchon sẽ đá bữa 19 mai

Série B 3g tới 3g40 Distamy với thủdaumột B arb.M, Coin coupe de l'Est 3g45 tới 4g45 Biênhoa Cammece với Noxmaliqnne exbitré :M. Bùt.

Série A 4g50 tới 5g50 govap A với khánh hội arb.M Lân.

Matchon sẽ đá bữa 20 mai

3.30 tới 4.30 Electro A với Paul Bort (matchoonical)

4,35 tới 5,35 Dacao với B Giadinh A arb.M. LAS (match officiel,

Về cái match Télépost với Tandinh đá hôm 5 mai. Télékost ăn Tândịnh 3 bàn thua 2, nay tổng cuộc xử Télépost phải thua vì xét ra thì Télépost có dùng một chiến tướng đã có đá cho hội khác rồi,

Saigon, le 15 Mai 1929.

T.C.T.T.A.

• • •

Tại sân Mairie (Bìnhhòa)

Chúa nhựt 19 mai 1929

Từ 4 giờ tới 5 giờ

Orient Sport với Chợquán Sport

5 giờ tới 6 giờ

Saigon sport với Union sportive Cholonnaise

Thứ hai 20 Mai nhằm lễ Pentecôte

4 giờ tới 5 giờ

Flèche với Police sport

5 giờ tới 6 giờ

Palikao Sport với XómChỉ Sp.

Ai là người ham mộ thể-thao cũng nên đến xem mấy trận đấu trong hai ngày trên đây.

Nhứt là bữa chúa nhựt, đàng kia vô địch phía Annam, bên nọ vô địch phía Tây, chắc sẽ tranh tài nhau rất kịch liệt.

Bữa thứ hai, lại có hội Police là hội mới vừa đi lập, qui tụ được những tướng tài như Tô, Ngươn văn vân, mà dượt với hội Flèche.

Thêm hội Palikao là hội cũ binh đi chinh đông vừa bình phục được hai trận đầu, nay trở về, trước được chơi với XómChỉ, sau có thác luyện luôn binh mã. Một cơ hội ít khi có. Xin chớ bỏ qua rất uổng.

H. Triệu

Cholon

HỠI-ĐỒNG-BÀO NAM-VIỆT

Ai mà có lòng thương nước Việt-Nam! ai mà có chí lo cho hậu vận nước nhà! Thế nào cũng phải xem.

PHỤ-NỮ TÂN-VĂN

Số 3 ra ngày 16 Mai 1929

Có những bài:

1) Phụ-Nữ Việt-Nam lập học-bổng cho học trò nghèo đi du học.
2) Tải gái nhà Nam.
3) Ý kiến của chúng tôi đối với thời sự.
4) Bài trả lời của ông NGUYỄN-VĂN-BÁ, chủ-bút báo THẦN-CHUNG.
5) Văn-Học của PHAN-KHÔI soạn.
6) Bài đáp về cuộc thi truyện Túy-Kiều.
7) Văn-Uyển.
8) Bức thơ viết bằng nước mắt.
9) Thể-lệ về việc lập học-bổng cho học-trò nghèo.
10) Gia-Chánh.
11) Phụ-Nữ vệ-sanh của ông Docteur Đôn.
12) Việc trong nước.
13) Thơ gởi cho bạn.
14) Du-ký sang tây.
15) Tiểu-thuyết « VÌ-NGHĨA VÌ-TÌNH » của ông HỒ BIỂU-CHÁNH soạn.
16) Phần Nhi-Đồng có nhiều bài có ích lắm.
17) Bảng danh các ân-nhơn của Việt-Nam Phụ-nữ học bổng.

V...V...

Cần dùng thợ vẽ (*dessinateu calqueur*). - Hỏi tại số nhà 156 đường Mac-Mahon Saigon.

Bán

Một cái xe máy hiệu « Hirondelle » còn tốt, có đủ đồ phụ tùng, giá 38$00 — Ai mua xin hỏi tại nhà báo.

Mấy bà Annam sang trọng ưa dùng thứ thuốc giặt hiệu NITIDOL GONIN để giặt những đồ hàng và những đồ lót mình mịn mỏng.

Thuốc NITIDOL GONIN là thứ thuốc mới chế, giặt quần áo khỏi phải dùng sà bông, khỏi phải nấu, khỏi phải trà, không mệt nhọc.

Lấy một chút NITIDOL bỏ vô chậu nước nóng bỏ đồ giặt vô rồi đi chơi hay làm công chuyện khác — một lát lấy ra sả và phơi là rồi — đồ đã trắng, sạch, mà không đùa không mục.

CÓ BÁN TẠI

ĐẠI-PHÁP ĐẠI DƯỢC PHÒNG

Đường d'Ormay số 84-90. — SAIGON

Maurice BARBEROUSS. Nhứt đẳng Bào-chế tế sư. Cựu Sanh y tại Đường-Đường tại Paris

Saigon imp du Thanchung

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-BÁ

POINSARD & VEYRET

AROME MAGGI

POINSARD & VEYRET

TIN TRONG NƯỚC

NAM KỲ

GOCONG

Vụ sát nhơn ở tại làng Tân-phước

Hôm ngày 6 Mai này, lối 7 giờ tối, tại nhà cựu hương quản Trương ở về làng Tân-phước, có xảy ra một vụ sát nhơn rất gớm ghê! ai trông thấy cũng rụng minh rởn ốc. Lúc đó nghe tiếng mỏ trống dữ dội, xóm lang đều chạy tới, thì thấy tên Sâm nằm giữa căng nhà của hương quản Trương vừa tông vừa dẫy giọt máu phun ra như suối, tường trang nơi đất dầy có mấy phần tây, chiếu xem trong minh tên Sâm thì có nhiều vít chém thật sâu, dầu chảy ra từng miếng óc bể, lòi sương vàng thịt nát, dá vậy mà hai cái cánh tay cùng hai cái nhượng đều bị dao khắt tròn đứt ngang qua hết.

Liền do cò cò bót và hương quản tới lấy khai cứ, rồi bắt hết nội vụ giải về tòa tra vấn, kế sáng ngày có quan thầy thuốc đến mổ, rồi điệu luôn tử thi về tỉnh.

Vụ sát nhơn nầy căn do tại đâu, sau nầy nghe rỏ sẽ đăng tiếp.

Nguyễn-thị-An

CAMAU

Khách trú làm lộng

Lâu nay mấy tên khách trú Hải-nam đi góp tiền nước đều làm eo xách cho ghe thương hồ quá lẽ. Ghe chở trên 3 tấn (3 tonnes) thì chúng nó góp trên hai cắt luôn luôn. Còn ở trên bờ chúng nó góp tiền chờ quá luật lệ đã định.

Mỗi khi chúng nó xuống ghe góp gặp khi chủ ghe đi lên bờ thì nó xiết lấy chèo làm nhiều điều ác độc gai mắt. Nhiều người Annam ta chịu thiệt thòi mà chẳng nói để cho chúng nó càng lộng, cho tới chửi thề mà cũng làm thinh.

Tưởng quan chủ quận Càmau nên để ý đến chuyện nầy và làm ra cho nhiều bổn tarifs mà dán theo mấy phía sông nội châu thành Càmau cho nhơn dân biết rõ đặng cho bọn khách-trú vô lương tâm kia làm hại dân.

Hồng-Thủy

TRUNG KỲ

TOURANE

Bay cho lắm vào

Hôm 2 Mai tại sở tàu-bay về huyện Hòa-Vang làm lễ khánh-thành trường tàu bay hồi 11 giờ quan chức tây nam tới đó rất đông, người đi xem lấy đấu mà đông. Đến 3 giờ rưỡi chiều hôm ấy 1 chiếc máy dương bay liệng 2 vòng thình linh hạ xuống, hạ chưa tới đất, đã rớt xuống 1 hục hơi sâu, bánh xe nát, máy trước hư cả. Hỏi ra mới biết duyên do thế nầy, hồi ấy có ông quan ba, trong phố Hội-An ra nói với ông quan hai, tàu bay xin cùng cỡi một vòng. Ông Quan hai cầm máy, bay lên nữa chừng, dầu xăn không nổ nữa liền hạ xuống, thì bị nạn quan hai bị thương xoàn ở tay, ông ba vô sự máy ấy bây giờ tháo ra cho về sở Staea để chửa lại. Thế là mất đi một số tiền lớn thiên hạ đi xem cũng giảm bớt cái lòng hâm mộ tàu bay ấy là sự rủi mà không lợi cho mục đích làm lễ khánh thành. Vậy sáng nay bẩy chiếc bay về Hanoi đi đường không biết bình an không.

Trâu trắng

BẮC KỲ

HAIPHONG

Quan Nam và Quan Tây.

Trong một nhà khách sạn sang vào hạng nhứt nhì ở thành phố hải cảng một buổi chiều thứ bảy gia khách ăn ngồi la liệt, nào tây nào nam nào khách. Trong khi còn ăn uống vui vẻ nói năng mặn mà câu chuyện, chỗ thì cười đùa như pháo rau, đương lúc náo nhiệt, thì ngoài ô tô bước vào một người nam phục đoan trang theo sau một ông cụ dầu râu tóc bạc và một bà thiếu phụ hột quấn dầy cổ, xuyến deo chật tay. Trông cách phục sức thì đoán ngay được là một nhà quan nào ở vùng Haicang. Đây là quan huyện T. ở quanh vùng cùng ông Thân sinh và quan ba. Thoạt bước vào phòng ăn thì bình như đả quen lắm, quan đến ngay một cái bàn dọt giữa nhà bài trí rất thanh nhả, rồi ngồi ngay đấy. Hai ba người nói ra thưa chuyện nhỏ cùng ngài, việc gì không rõ, nhưng bỗng thấy ngài mắng rằng: « Sao các anh lại kẻ tôn người ty như thế, ai là kẻ vào đây mà không mất tiền » Ông chủ tiệm vội chạy thưa cang ngài rằng: « Bàn nầy có người tây thuê trước, xin ngài sang bàn cạnh cho » Quan lớn khăng khăng nhứt định không nghe rồi sai lấy rượu vừa uống vừa rung đùi, ra dáng tự đắc lắm. Người tây thuê bàn vừa tới, trông thấy bàn mình có người choán mất thì tức bực không vui, rồi vợ chồng dắt tay nhau quanh quẩn trong phòng ăn. Một quan tây khác rượu đi nga nga, hơi men choáng váng, mặt đỏ như gấc, trông bộ dữ tợn, thấy người uống bang bơ vơ như thế, bèn chạy lại nói duyên do, rồi hầm hầm tiến đến bàn quan huyện dạp bàn mắng chủ tiệm. Chủ tiệm người Việt nam sợ hãi thưa lại rằng: « Đây là quan Huyện T., tôi không dám xúc phạm đến ». Quan Tây bèn cả tiếng mắng quan ta rồi dùng ngay đến võ lực mà đuổi ra khỏi nhà khách sạn. Quan ta yếu thế đành chịu câm giận thụt lùi mà đánh tháo lên ngay chiếc 10 H. P. Citroen cút thẳng. Rõ hú vía! Đương chỗ công chúng nhìn mắt trông vào, quan ta hôm ấy cũng bị một mẻ xấu hổ. Ôi! Đả là quan phụ mẫu, đã tự đắc thượng lưu nhân vật, học thức có, thế lực có, sao nơi ca lâu tửu quán chỗ công chúng không biết giữ lễ phép để đến nỗi người ta khinh miệt đến thế mà cũng đành câm răng chịu nhịn. Đáng buồn thay!

Cuộc bầu cử hội-viên thành phố năm nay ở Haiphong

Ở Hai-phong năm nay việc bầu cử các hội viên xem ra có vẻ rất là náo nhiệt hơn mọi năm nhiều. Các hội viên trước kia chỉ làm trong một hạn 4 năm, năm nay nói có nghị định đăng hạn ấy lên 6 năm. Các người ra ứng cử năm nay hiện kẻ làm hai sổ, hai phái. Phái đầu gồm có những ông. Nguyễn-thừa-Đạt, Phạm-đức-Hinh, Vũ-văn-Thanh, Nguyễn-ngọc-Phong dit Sĩ-ky. Nguyễn-văn-Thu dit Mỹ lơi, Đặng-ngọc-Sau dit Tân-hưng, Hoàng-ngọc-Bách và Đặng-văn-Ngẫu. Trong phái nầy toàn là những tay đại tư bản rất có thế lực ở thành phố, nhiều ông như Nguyễn-thừa-Đạt Hoàng-ngọc-Bách Vũ-văn-thanh là hội viên khóa trước ra tái cử. Phái thứ hai gồm có những ông: Nguyễn-văn-Tấn, Tô-văn-Lượng, Nguyễn-văn-Tạp Nguyễn-văn-Kiên tức Thuận-Hưng, Đoàn-Vinh và Nguyễn-văn-Thọ, trong phái nầy gồm có những tay mới ra vận động chính trị lần nầy lần đầu, nhưng xem ra trong mấy ngày gần ngày bầu cử, phát giấy cổ động rất hăng hái. Thế lực phái trên là trông vào những tay đại tư bản, nương tay có quyền thế, còn phái thứ hai thì trông vào cánh tiểu thương mại công nghệ cầu có người bảo hộ quyền lợi cho mình.

Hôm chủ nhựt 5 mai nầy là ngày bầu cử các hội-viên ở tòa đốc-lý thành phố. Về việc bầu các hội viên Annam thì quan Đốc-lý Bouchet chủ tọa, ông Salaoy làm phó chủ tòa, các ông Nguyễn-thúc-Song, Nguyễn-văn-Thọ, Nguyễn-ngọc-Thu, Nguyễn-đức-Tiệp, Lê-hữu-Đính giúp việc sổ sách.

Tất cả có 312 người đi bầu đến buổi chiều hôm ấy xét qua như sau này; 16 người bỏ phiếu trắng, và 4 phiếu vô giá trị. Trong các người ứng cử, hiện có ông Đặng-văn-Ngẫu làm kế toán nhà Phosphates được 161 phiếu, và ông Nguyễn-ngọc-Phong tức Sỹ-ky được 149 phiếu là đủ lệ được trúng cử mà thôi. Còn sáu ông nữa thì phải bầu lần thứ hai mới chọn được.

Về phái phản đối với các ông nầy hiện ngay khi bầu cử xong đã bàn nhau dệ đơn kêu ông chủ tọa là quan Đốc-lý là xin xóa bỏ cuộc bầu cử vì không được công bằng, nguyên do cái phiếu bầu số 303, của một người thợ-cúp, người nầy đến chậm quá thì các viên chức giúp việc trong cuộc bầu cử không nhận phiếu nữa mà sau khi bỏ phiếu xong lại thấy trong số những người đi bầu cử đã gạch tên rồi.

Tùng-mai

Thứ xe

RENAULT

Mười mã-lực

Bảy chỗ ngồi

Thùng xe đã rộng lại rất dễ chịu mà nhíp xe lại rất êm ái.

Torpédo................p. 2.900

Xe lồng kiếng, có 6 kiếng bỏ xuống được } p.3.300

Sté des GARAGES CHARNER

Những thứ xe

DELAGE

sáu máy

14 và 17 mã-lực

Không phải chạy trên đường mà lướt trên mặt đất.

Société des GARAGES CHARNER SAIGON

Cần dùng gấp.

Cần dùng hai người thợ bạc làm đồ-ngan tốt; trình giấy thuế thân sẽ cho mượn trước từ năm chục đồng bạc (50$00) sắp lên.

Nguyễn-văn-Hưng
Propriétaire bijouterie Vĩnh-Xuân
8, rue Amiral Courbet Baclieu

Phước-Cương

Tại Namvian 28 Mai.

Gánh Phước-Cương, đêm thứ ba 28 Mai nầy, sẽ diễn tại rạp Kim-Sơn Namvian, tuồng «*Tứ-đổ-tường*» là một thứ tuồng hay dọc!

Hay từ vai, hay từ màn, hay từ đầu đến cùi.— Năm nay Phước Cương chỉnh-đốn lại rất hoàn-toàn, kính thỉnh quí ông q. 1 bà tại Kim-Biên thành! mời bửa bốn giờ chiều, có bán giấy trước tại rạp.

RALEIGH

Xe máy dầu hiệu anglais, dùng nhẹ nhàn ít hao sân, kiểu mới 1929 rất lịch sự chắc chắn. Có hai thứ:

Thứ 2 ngựa rưỡi 4 cấp đèn điện và đèn đá.

Thứ 2 ngựa 4 cấp, đèn điện, đèn và đá, mấy thầy dùng đi làm việc rất nên phương tiện, có để bán tại Cholon đường Cây-Mai số 131

Mua

GHẾ XÍCH-DU

và

Ghế kiểu Thonet

Trước hết hãy nên tới hiệu

THĂNG-LONG

Số 20, đường Sabourain Saigon là một hiệu chuyên bán về các món đồ ấy.

Hàng mới, nhiều kiểu đẹ. giá rẻ.

GIÁ BÁO
Thần-Chung

Một năm.........12$00
Nửa năm.........7 00
Ba tháng.........4 00

Mandats xin gởi đề cho
M. Nguyễn-văn-Bá ở
Quản-lý báo Thần-Chung.

APPAREILS SANITAIRES

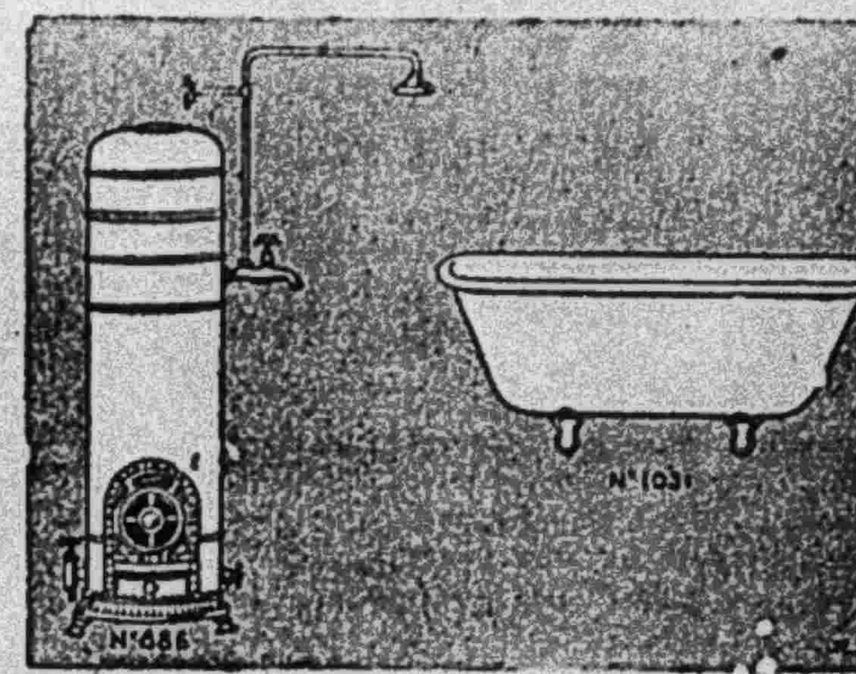

HYDROTHERAPIE

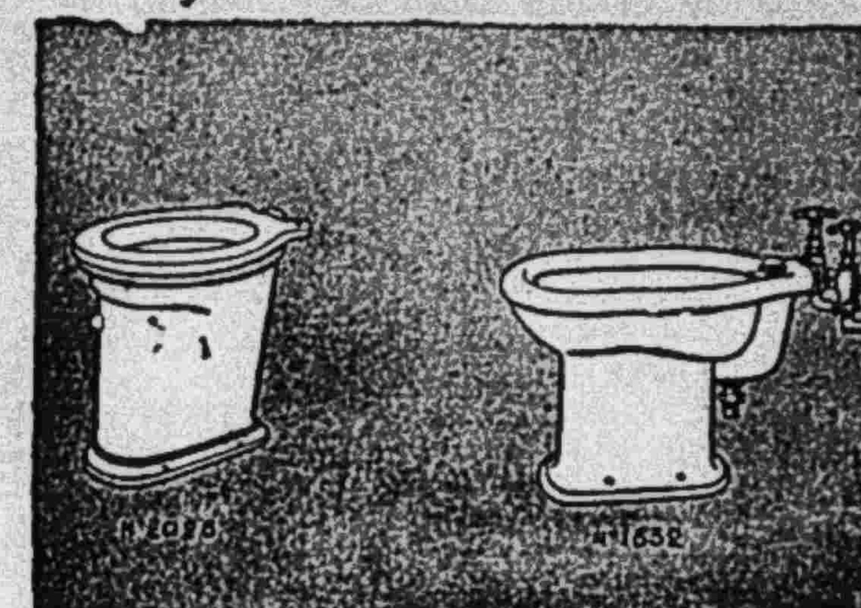

POINSARD & VEYRET

PENTA

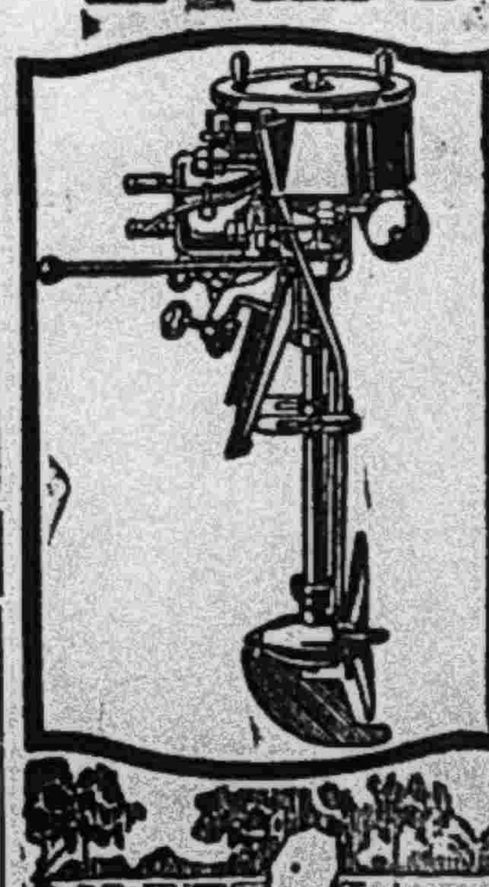

PROPULSEUR AMOVIBLE

LE SEUL MUNI D'UNE MAGNETO D'ALLUMAGE

PLUS DE 300 PROPULSEURS "PENTA" EN SERVICE EN INDOCHINE

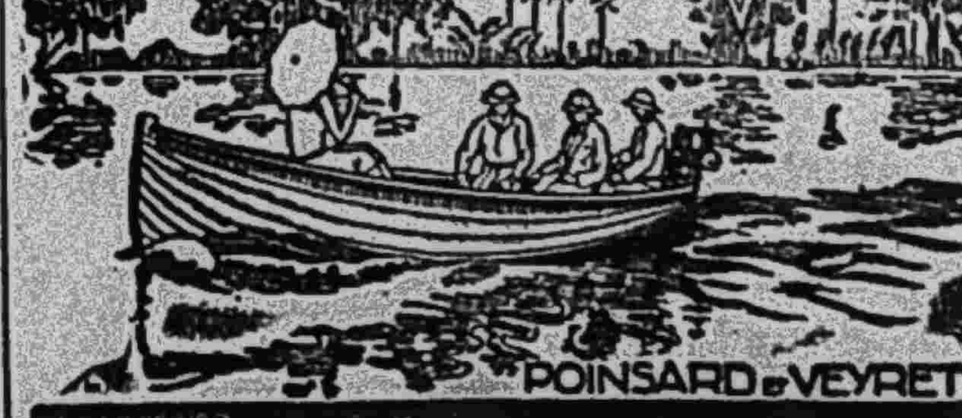

POINSARD & VEYRET

MỚI ! MỚI ! MỚI !!!

Tiệm may « AU CHIC TAILOR HÙNG-VƯƠNG » 14 *Sabourain Saigon* mới ra đời. Cai cắt (*Coupeur*) trên 30 năm làm cho mấy « HÃNG TÂY » có danh tiếng trong Nam ngoài Bắc; Cắt rất khéo, may đúng kiểu kim thời, nếu may không đúng, nhăn vai, không vừa bụng qui khách, xin trả tiền lại; tính giá phải chăng, làm rất kỹ lưỡng. Có trữ đủ các thứ laines, Nỉ, Serge Husky Anglé, Tussor Tonkin & Shanghai, để các qui khách lựa trọn, xin đến may thử một lần sẽ biết sự thật....

Các chư qui vị trong lục châu muốn mua các thứ Hàng bên Tây và hàng Bắc thì xin giời gót lại tiệm « HÙNG-VƯƠNG BAZAR TONKINOIS » thì sẽ được như ý. Hàng tốt mà giá lại rẻ hơn các tiệm khác. Có bán đủ các thứ: Impermeables « Nouveauté » Hudor đi mưa không ướt. Nón *Velours Huckel, Bflechet, Lingdberd. So nay Fleury, Dumbia,* nỉ thiệt tốt đủ màu; Souliers « *Luxial* ». Đồng hồ đồ kiếng « *América* » Montres & Montres Bracelets 18 Carats et Plaqué Or; Chemises, Cols, *Régates*, Pochettes, Noeuds soie & fantaisie, vân vân......

Có trữ bán các thứ; Panneaux, Tableaux, Lampes en verre, Boules thép vàng, khay, Chấp trầu sơn giả Đồi mồi rất ngộ, Hàng Thêu satin màu, gối thêu, khăn trải bàn, vân.vân......

Các bà các cô muốn cho lịch sự thì lại tiệm «HÙNG-VƯƠNG» mà mua các thứ đồ Nữ trang mạ vàng của Hiệu « MINH KỲ » Hanoi, bán đủ Vòng, Xuyến Hột, Trái lim, Vòng, Khánh, Cà rá, Nút manchette, Kim cravate làm theo kiểu kim thời ròng hệt như vàng thiệt mà giá lại rẻ, bán cũng theo giá ngoài Bắc, các bà các cô khỏi tốn công gởi ra ngoài Bắc mua.

Nói tóm lại thì có đủ các thứ hàng cho qui khách cần dùng, xin Đồng Bang chiếu cố.

Hớt tóc kim thời: Thợ hớt lựa trọn toàn người giỏi, có Cuvette Sanitaire rửa mặt, Douche gội đầu.

Lau-nhơn kính mời: **Nguyễn-thông-Minh.**

SINDEX N°1, RUE LEFÈBVRE SAIGON

(Ở TRÊN LẦU)

BAN GÓP (Cao thắng)

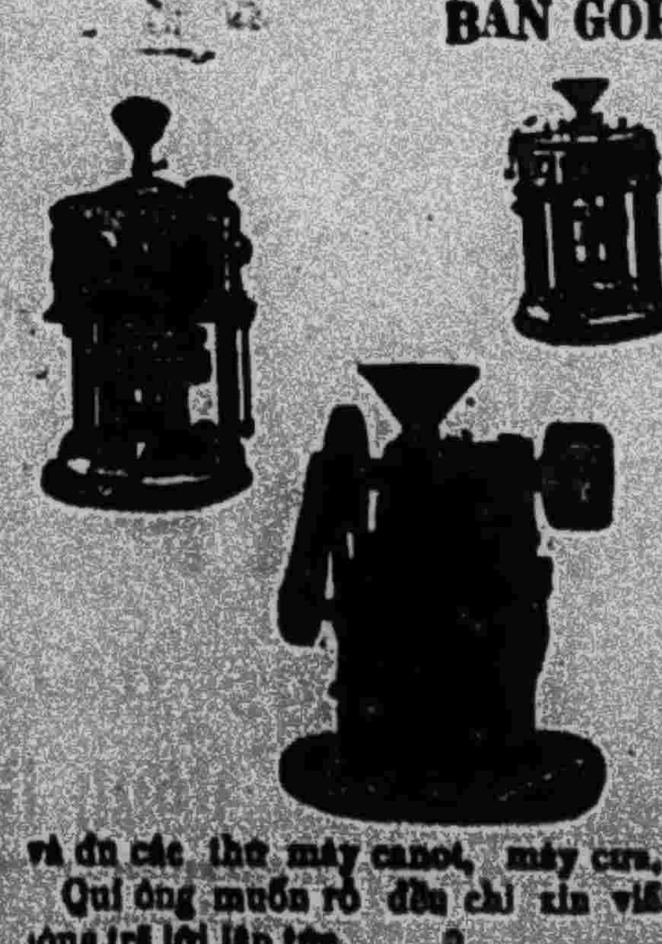

Thiện nghệ về máy xay lúa, bán và ráp nhiều cái rồi đủ kiểu lớn nhỏ (có quan bác-vật là người Đức ráp máy)

Moteur nằm và đứng chạy khỏi đốt « hiệu DUPLEX » chạy bằng dầu MAZOUT (*dầu cạn*) ít hao dầu mỡ, và cũng có máy hơi, lò hơi (*machine à vapeur*)

Có thứ máy gạo chạy bằng cối Cône rất tốt, rất tiện từ 500 gia sắp lên trong 24 giờ.

Cối chà rất tiện cho qui ông không nóng gạo, và trấu ra riêng, còn sự nát cũng ít hơn các nơi, vì có gắn theo cái xay quạt.

Có bán đồ phụ tùng theo trong máy, xin mời qui ông đến xem cho sáng

Có bán đủ đồ làm về việc nghề nông và đủ các thứ máy canot, máy cưa, máy gặt, vân, vân.

Qui ông muốn rõ điều chi xin viết thơ cho chúng tôi thì chúng tôi sẵn lòng trả lời lập tức.

Phòng dưỡng bịnh

Của Lương-Y L. VINCENS
234, đường Lagrandière Saigon.

— Những người đau đều được nghỉ tại nhà dưỡng bịnh và có người trông coi hết cả các việc, như là cho thuốc, mổ xẻ, đau đẻ và cả đến những việc sanh đẻ nữa

Phòng khám bịnh

137 đường Pellerin Saigon, giây nói số 928.

(Buổi mai: Từ 10 giờ tới 12 giờ
Coi bịnh buổi tối: Từ 15 giờ tới 18 giờ)

Lâm-Ngọc-Thạch

ANNAM TRỒNG RĂNG

Tôi chuyên nghề trồng răng và chữa răng đau đã ngoài mười hai năm ở Saigon khắp lục châu cũng đều biết nghề làm đã tinh mà lại chắc chắn, vì trước kia tôi đã có làm Mécanicien, nhiều lần cho Docteur dentiste, nên sự khéo léo và bền chắc chẳng thua người Langsa. Nay tôi dời về đường Georges Guynemer số 57 chung với tiệm thợ bạc khách chú, ngang hông sang ? chỗ đất trống ngó qua. Như quí khách có trồng răng hay là sửa răng sẽ đến đó vì dời chỗ mới nên làm hạ giá thiệt rẻ. Đối thằng đầu theo giá chỗ khác làm 10$ thì tôi bớt còn có 5$00; làm rồi có biên giấy bao chắc cho lâu năm, rủi có hư đến làm lại không tính tiền. Quí khách phải nhìn hiệu Lâm-ngọc-Thạch cho kỹ kẻo lầm hiệu khác làm rồi chẳng mấy ngày thì uổng tiền vô ích.

Răng nguyên hàm đen hay là trắng giá 30$ một bộ.

Chủ-nhơn kính cáo

TRƯỜNG

Nguyễn-văn-Mùi

10, Rue Martin des Pallières 10
gần ga Dakao Saigon

Dạy các khoa đây rất chuyên môn và tự quyết rằng những học sanh của bổn trường khi chung khoa sẽ đặng thành tài. Nếu liệt quới muốn đặng rõ ràng hơn xin đến tại trường coi cách dạy đó thì biết.

Chuyên dạy khoa:

Bút toán Thương mãi Thu xếp đủ cách tính sổ sách nhà buôn kiếm cho lời lỗ, dạy cách khỏi sự sai sót. Lớp học dạy ban ngày mỗi bữa từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi.

Đánh máy viết và cách dùng máy in nhỏ trong nhà buôn. Chỉ các cách thức cần kíp cách đánh những giấy tờ nhà buôn, luật sự nhà nước, ngân hàng, vân vân

viết thơ ở đơn trạng theo nhà buôn và các cách làm những toa phiếu, giấy nợ cùng các giấy tờ khác của nhà buôn và ngân hàng (Documents commerciaux) Hai khoa nầy dạy giùm

Có đều chi muốn hỏi cho rành xin viết thơ thương nghị.

Lãnh biên chép giấy tờ, đơn trạng bằng máy viết nhà in thơ tờ, cahier des charges bằng máy Duplicateur làm mau cho kỳ.

Lãnh làm sổ sách nhà buôn trúng theo luật. Làm kỹ lưỡng và mau.

Vua thuốc lậu

Xin giới thiệu hiệu thuốc Annam Từ-ngọc-Liên có nhiều thứ trị các bịnh người lớn trẻ con rất hay, mà hay nhứt là thuốc lậu, tìm ra được thiên hạ hoan nghinh lắm, đã tặng cho cái danh là Ông vua thuốc lậu, thuốc đã dễ uống và bịnh bao lâu năm cũng đều mạnh dứt nọc; sanh con mạnh mẽ như thường. Ở *Saigon mua tại 30 rue Roland-Garros*; các nơi cứ viết thơ kể kỹ căn bịnh gởi cho tổng đại-lý là M. Đinh-thành Long.

à Cáinhum (*poste*)

Muốn xin catalogue xin gởi ? giấy bạc [illegible]

HA-THANH NGỌ-BÁO

Xuất bản hằng ngày trên 8.000 tờ.
Rất có giá trị.
Đã vì quốc dân mà phải đình bản, lại mới ra đời.
Mỗi năm 6p.00
Sáu tháng... 3p.50
Mỗi số 0p.02

Ai muốn đọc xin lại tiệm Chấn-Thụy là Đại lý cho Ngọ-báo. *Saigon đường Mac-Ma-hon số 108 sau Khám Lớn Saigon Mua Báo trả tiền trước. — Xin nhớ gởi mandat cho M. Đào-thao)* Vỹ *chủ tiệm Chấn-thụy.*

NHÀ HỌA CHƠN DUNG

Thái-Bình-Dương 264 *Paul Blanchy Tândinh Saigon*
Đồ-như-Dương *Họa-sĩ.*

Modes	Dimensions	Noir	Sépia	Couleur	Peinture à l'huile
Bán ảnh	0m50x0m60	5,00	6,50	8,50	15,00
— d —	0,60x0,70	7,00	8,50	10,00	21,00
Nguyên hình	0,50x0,65	10,00	13,00	16,00	30,00
	0,60x0,75	14,00	17,00	20,00	40,00

Hột xoàn ! hột xoàn !

Không đâu có hột-xoàn đủ thứ lớn nhỏ nước thiệt tốt, bằng hằng của ông J. GIUNTOLI tại đường Catinat.

Người quản-lý là M. Huỳnh văn Thông dit Quế, tiếp rước hằng hồi, tử tế, và bán giá thật rẻ hơn mọi khi.

Chết mà chưa ch[illegible]
Sư nầy cứu sống sư
Nguyễn-trọng-Tạm
tại Gia-định
Ở giẫy phố lầu bảy căng bên chợ Bà-chiểu

Cứu bịnh ghiền á-phiện hay lắm. Ai có anh em bà con ghiền hãy mách bảo cho mấy ông tìm đến Sư mà thương nghị. Viết thơ hỏi thăm thì gởi theo 1 con 5 xu và đề:

Nguyễn-Trọng-Đạm à Giadinh

Dịp tốt

Vì đi xa nên bán một cái đờn Piano rất lịch sự hiệu Henri Hertz hãy còn rất tốt. Giá 200p.00.— Hỏi tại hảng Poinsardel Veyret Saigon

Cần dùng

Sở cao-su và việc vận tải ở Saigon cần dùng nhiều chauffeurs xe du-lịch và chauffeurs xe chở đồ nặng. Phải có giấy tờ tốt. — Hỏi tại nhà báo.

Truyện Tàu

Ngô-Việt Xuân-Thu

Mới xuất bản lần đầu. Mua sỉ lẻ do nơi Nhà-in Bảo-Tồn.

23 Đường Filippini.

Vụ Thương-khẩu SAIGON

Kiểu đơn gởi cho quan Thống đốc Nam-kỳ và quan Toàn-quyền Đông-dương

Kính gởi quan Toàn-quyền Đông-dương và quan Thống-đốc Nam-kỳ

Tôi đứng tên dưới đây, kính xin hai Thượng-quan nên nghỉ vì quyền lợi của xứ Thuộc-địa và dân Annam mà điều tra lại vấn-đề Thương-khẩu Saigon.

Vấn đề nầy là một cái vấn đề rất có quan hệ cho xứ Nam-kỳ là xứ chuyên nhờ về lúa gạo mà phát đạt. Và cứ theo tờ hiệp ước cùng cái cách thảo luận của Hội-đồng Thương-khẩu Saigon, thì chẳng những coi quyền lợi của dân Annam như cỏ rác mà lại còn trái hẳn với luật lệ trong xứ nữa.

Vì vậy, nên chi, chúng tôi có mấy lời vắn tắt cầu xin hai Ngài hãy nên điều tra lại cho kỹ càng và giao vấn đề nầy ra giữa hội-đồng quản hạt cho người thay mặt cho dân chúng tôi được phép thảo luận lại cho minh bạch rồi sẽ chuẩn phê.

Mấy lời kính cẩn xin hai Ngài vì quyền lợi của xứ Thuộc-địa mà chuẩn y theo lời thỉnh cầu của chúng tôi.

Ký tên

Tên họ và chức nghiệp của đồng bào gởi đơn phản kháng vụ bán Thương-khẩu Saigon.

(tiếp theo)

Ng v Sâm cựu cư thượng Tânan
Ng văn Phan Propriétaire Bentre
Võ văn Nghiêm id
Ng tấn Tần Hòa quới Mytho
Ng văn Khâm id id
Ng chánh Tâm Thanh sơn Cailậy
Châu thành Thạnh id id
Ng văn Nhậm id id
Bành văn Tiền id id
Lâm nguơn Diệu id id
Lâm văn Tỵ id id
Lâm Mậu id id
Ng văn Chương id id
Phạm duy Năng id id
Phạm văn Tửng id id
Đặng văn Khoa id id
Lý tử Tuất id id
Lê văn Xén Pr. Chaudoc
Lê văn Giỏn id id
Lê văn Lễ Long hưng Trung Cholon
Ng tuấn Ngạn id id
Phan văn Lắm id id
Phan văn Lâu id id
Lê văn Sum id id
Phạm nghĩa Trọng id id
Phạm văn Thắng id id
Lê văn Xanh id id
Lê văn Nên id id
Lê văn Kiêm id id
Phạm văn Biên id id
Phạm văn Nhân id id
Ng văn Giỏi id id
Ng văn Phú id id
Ng văn Dài id id
Ng văn Tức id id
Lê văn Mận id id
Lê văn Đậu id id
Lê văn Tây id id
Ng văn Liềng id id
Hồ khắc Kỳ id id
Ng mỹ Sỹ id id
Ng minh Đức id id
Lê thị Giỏi id id
Lê văn Mua id id
Trần văn Lâu — làm ruộng Thủ thừa.
Phạm văn Khả id id
Ng văn Cường id id
Trần văn Thân id id
Trần văn Bửu id id
Trần văn Được id id
Trần văn Phát id id

Qui ông hội đồng địa hạt Cần-thơ.

Phạm quang Nghiêm
Thái xuân Kỳ
Đinh viết Thân
Ng bửu Truyền
Huỳnh-hữu-Đông
Võ văn Huy
Trần văn Mỹ
Ng ngọc Lễ
Bùi quang Huy
Phan duy Mỹ

Qui ông Hội-đồng địa hạt Tânan.

Trần văn Minh
Võ văn Thiệt
Trần văn Trương
Huỳnh văn Q[illegible]
Ng văn Tiền
Võ ngọc Lân
Lê văn Tỉnh
Ng văn Điều
Phan văn Q[illegible]
Trần thiện B[illegible]

Qui ông Hội-đồng địa hạt Châudốc.

(Còn nữa)

Câu chuyện thương khẩu

Một hôm trò Minh đi học về cơm nước ăn xong, lấy tờ báo Thần-chung ra nằm trên ghế đọc cho cha là thầy cai tổng Trần-văn-Nghiêm nghe.

Đọc hết mấy bài luận trong tờ báo thì thấy nhiều bài khuyên khích đồng bào Nam ta nên phản kháng về vụ bán thương khẩu Saigon cho hảng Homberg.

Đọc vừa dứt, trò để tờ báo xuống ngồi dậy nói với cha. Thưa cha, theo như báo Thần-chung đã chỉ rõ các sự hại về vụ bán thương khẩu nầy. Nếu hảng Homberg được trọn quyền làm chủ rồi thì, đồng bào Namkỳ ta mất quyền lợi chẳng biết bao nhiêu, mà hại trở nên nghèo khổ bội phần hơn xưa, vì Namkỳ ta là một xứ lúa gạo, nếu hảng Homberg được quyền vận tải tức là họ được độc quyền mua lúa của chúng ta, muốn định giá nào tùy ý. Vậy cha đương quyền cai tổng cũng là một viên quan trong rằm ba làng nầy. Cha nên nhóm mấy ông điền chủ, hương chức tân cựu cùng dân trong làng họp nhau lại đứng chung một lá đơn xin phản kháng vụ bán thương khẩu Saigon. Nếu cha hết lòng vì nước vì dân, vì quyền lợi chung, cha đứng ký tên vào đơn trước thì ai trong làng chẳng đứng kế theo, vì cha đương quyền cai tổng ai nói chẳng kiêng chẳng sợ, lại cha hết lòng chỉ vẽ các sự hại về vụ bán thương khẩu thì ai chẳng nghe, chẳng ký tên vào đơn.

Cứ mỗi tổng mỗ có một lá đơn kêu nài, thì cha nghĩ coi Namkỳ ta có mấy trăm tổng thì có mấy trăm lá đơn như vậy, lẽ nào chánh phủ lại hẹp quá thế mà cứ bán cho đành.

— Con nói cha nghe cũng phải ngặt vì đời bây giờ lấy danh vọng là hơn những cũng phải sao đó mới được ăn trên ngồi trước, kẻ bẩm người thưa. Con nghĩ coi năm trước cha ra dự chức Phó-tổng tốn hết mấy ngàn đồng lại hết lòng với chánh phủ nay mới được ngồi bực cai tổng đây, ít năm nữa cha sẽ liều tốn, năm ba ngàn, mà kiếm chức huyện hàm. Con nghĩ coi cha lại dại gì chẳng biết, nếu thương khẩu Saigon ta đã bị bán rồi, lúa ta phải bán mất giá, song chẳng hại chi cho lắm vì người ta bán giá mấy mình cũng bán mấy phải một mình mình sao mà con buộc cha phải lo phản kháng. Con nghĩ lại coi, nếu cha nghe theo con mà nghịch ý hảng Homberg rồi đó chánh phủ, giận lột chức cai tổng nầy thì xấu biết bao nhiêu, lại còn mất số lợi mỗi năm là mấy ngàn đồng nữa. Thà là lấy số tiền nầy mà độp qua số tiền bán lúa mất giá kia cũng chẳng lỗ.

— Cha xét kỹ lại coi làm một viên cai tổng như cha thiệt trăm ngàn sự cai đắng, ra lòn vô cúi, nay hầu đưa dồn ông nầy mai chực tiếp rước ông kia, hết lòng vì phận sự mà rủi phạm phép nước một tí thì phải bị mắng, bị nhục, bị giam, bị lột chức nữa. Như vậy thì chức cai tổng có đáng tiếc gì. Huống chi hảng Homberg chỉ là một hảng buôn, báo Thần Chung đã nói « Phản kháng hảng Homberg không có phạm luật chi hết, chẳng qua cũng như phản đối một tiệm chệt bán mì mà thôi ». Sợ gì mà chẳng phản kháng?

Thầy cai nổi dóa, giận đỏ mặt tía tai chạy xốc lại cho trò Minh mấy bộp tai nhào chúi hứ. Thầy la ó om sòm....

Bà cai đang chỉ biểu sắp trẻ tớ làm việc nơi nhà sau nghe la chạy lên thấy ông cai đương chửi mắng trò Minh, còn trò ta thì ra đứng dựa vách trước hàng ba miệng khóc mếu máo.

Bà mới hỏi ông duyên do làm sao?

— Con mụ nó giỏi lắm, nó văn minh tiến bộ lắm. Rồi ông cũng thuật hết đầu đuôi lại cho bà nghe.

Bà nổi dóa xốc lại gần trò Minh tay đánh, cẳng đá miệng mắng thôi chẳng dứt cũng là vì nước thôi con./

Nguyễn-thanh-Phong

Tiệm bánh tây.

NGUYỄN - VĂN - ĐẮC

19, Avenue Jaccaréo Cholon và 31-33, rue Sabourain Saigon

Bấy lâu nay đặng quí khách hoan nghinh ấy là lòng thành thật của Bổn hiệu mà cũng nhờ quí khách giúp cho nhà Nam nên tôi đặng vững bền phát đạt.

Nay Bổn hiệu lập thêm trong *Cholon đường Avenue Jaccaréo số 19 hiệu là:*

Pâtisserie et Salon de thé Nguyễn-văn-Đắc bán các thứ bánh tây và bombe glacée các đồ giải lao, đồ điểm tâm, ít món đồ mặn tây hoặc là Annam và bao lãnh các tiệc trà hoặc rượu. Làm các thứ bánh cho đám tiệc có bông có chữ điều làm được. Xin quí khách tới mua ít nhiều cũng là ơn lắm lắm.

Chủ nhơn kính thỉnh

Thị-Trường tiêu-tức

GIÁ BẠC

Ngày 16 Mai 1929 ..... [illegible]

GIÁ LÚA

Ngày 16 Mai 1929 (kể 100 kilos)

Vinhlong	6.47
Gocong	6 67
Baixau	6 50
Bailieu	6 60
Cambodge, thứ trắng	6 45
Cambodge, thứ đỏ	5 77

GIÁ GẠO (kể 100 kilos)

Gạo số 1	10,55
Gạo số 2	10 08
Gạo số 2	9 59

TIN TÀU

Tàu tới

Ở PHÁP SANG
Chef mécanicien Mailhol 19-5
Linois 20-5
Amboise 24-5
Général Metzinger 28-5

Ở TÀU
Artagnan 24-5

Ở BẮC VÔ
Cap padaran 27-5
Dupleix 29-5
Lieutenant de la Tour 31-5
Claude chappe 26-5

Tàu chạy

SANG PHÁP
Artagnan 27-5
Azay le rideau 17-5
Cap padaran 1-6

TRUNG VÀ BẮC
Linois 20-5
Chef Mécanicien Mailhol 22-5

SANG TÀU VÀ NHỰT
Angers 17-5
Amboise 28-5

SANG SINGAPOUR
D.G. Roume 20-5

Mười điều phải nhớ

Trong các độc giả yêu quí, ngài nào cao hứng viết bài gởi cho bổn báo xin nhớ mười điều sau nầy:

1. Những bài gởi tới, hoặc luận thuyết, hoặc tiểu-thuyết hoặc thời-sự dầu đăng hay không, do ở ý riêng của bổn báo không thể nói rõ được, xin các ngài đừng viết thơ hỏi tại sao không đăng, bổn báo không trả lời.

2. Những bài không đăng, bổn báo không trả lại bổn thảo, ngài nào muốn giữ lại văn-cảo, thì trước khi gởi, hãy chép lấy một bổn khác mà để lại được.

3. Giấy viết một mặt cho tiện sắp chữ. Nếu viết 2 mặt thì dầu bài hay mặc lòng, bổn báo cũng không có thể đăng.

4. Những bài (tiểu thuyết cũng vậy) có ý vì hờn riêng mà công kích người khác, hoặc vì tình riêng mà làm quảng cáo cho người khác, bổn báo không đăng, xin các ngài đừng gởi tới.

Riêng về khoản viết thời sự xin các ngài nhớ những điều sau nầy:

5. Bài viết thiệt vắn (chừng nửa trang giấy lớn), tránh bớt những tiếng « Ký giả... » « nhân tôi đi.... ».

6. Ngày nào, tháng nào xảy ra việc, việc xảy ra tại làng nào, tỉnh nào, hay ở đường nào, châu-thành nào, phải viết cho rành rọt.

7. Việc đã quá một tuần lễ rồi thì đừng viết nữa.

8. Những việc đàn bà ruộng chửi nhau, hoặc mấy ông làng đánh lộn v.v. mà không quan hệ đến nhân mạng, không hại đến luân lý chung của xã hội thì đừng viết.

9. Việc gì có biết chắc đích xác sẽ viết, đừng viết những việc thuộc về mục « nếu tiếng phong văn mà chang lắm, thì... »

10. Việc xảy ra thế nào, cứ theo sự thiệt như thế mà viết, đừng thêm lời phê bình.

T. C.

Sách của ông NGUYỄN-THANH-KHIẾT

Ông Nguyễn-thanh-Khiết mới xuất bản một cuốn sách rất có ích cho xã hội Annam; trong sách ấy ông Ng.-thanh-Khiết bày giải nhiều vấn đề rất quan hệ lớn cho quyền lợi chị em Nam-Việt, bàn về sự làm tờ chúc-ngôn, chuyện nợ, tờ tông-chi hương-hỏa, tờ tương-phân, nói về việc vợ chồng để bỏ, nói việc trưởng tộc, mãi-lại-thục (vente à réméré), người thủ-hộ, người nhỏ nuôi, quyền hương-chức làng về việc tòa-án, hôn-thơ, hôn-thú, khai-sanh, khai-tử, tòa bộ, sở bách-phân, giam-thâu, vân vân.

Tác-giả lấy nhiệt-tâm mà chỉ dẫn đồng-bào chúc ít trong rừng pháp-luật, xin đồng-bào hết sức quang tâm cho cuốn sách thông lưu hết cả miệng thôn thị thành, thì thế nào cũng kết quả các đều trông thấy bớt đau đớn lòng.

Giá mỗi cuốn là . . 1$00

—Nếu quí ông, quí bà quí cô có gởi mandat mua, xin gởi thêm 0$16 mỗi cuốn, đặng trả tiền cho nhà thơ.

Sách của M. Khiết không có ký tên, sách ấy không ai được bán, và không ai được mua.

Sách của M. Khiết có bán tại chợ mới Saigon, quán số 11 của cô Nguyễn-thị-Kinh, và tại nhà của cô Nguyễn-thị-Kinh, 30 Rue Rolland Garros, Saigon.

Minh tạ lương y

Tên tôi là Áo-bân mang bịnh nội trĩ đã hơn mười năm, ở trong lỗ đích có cục, mỗi lần đi ỉa máu chảy ra nhiều lắm, khi ỉa rồi ngồi đứng không được lấy làm khổ sở, kiếm nhiều ông thầy, tốn hết hơn ngàn, mà bịnh không mạnh nay nhờ ông thầy Quảng-Đông tên là Diệp-nhuệ-Hùng ở đường Thủy-Binh Cholon số nhà 134 dùng tân phát minh mà điều trị. Trước khi trị thì chích thuốc vô lỗ đích rồi dùng chỉ mà cột cho không cắt không mổ.

Cột rồi đi đứng như thường không đau nhứt chi hết nội trong 20 ngày thì tôi lành mạnh như thường nên không biết lấy chi đền ơn ít lời cáo bạch như ai có mang chứng bịnh trĩ, hoặc có cục hai là nội trĩ lâu có mủ có máu bất kỳ đờn ông hay là đờn bà cũng đều trị được, như đờn bà thì có người vợ ông điều trị. Đờn bà có thay cũng trị mạnh bịnh hết mới lấy tiền không hề gạt gẫm.

Áo bân cẩn-khải
Compagnie Française de Tramways de l'Indochine Binh-tây Cholon.

Thương-Mãi Học-Đường

2, 4, 6, Rue d'Ayot — Saigon

Dạy viết tắc, đánh máy chữ, bút toán, chữ Pháp, chữ Anglais và các thứ chữ khác.

Các lớp học có giáo-sư có bằng-cấp dạy mỗi ngày từ 8 giờ rưỡi tới 11 giờ và từ 15 giờ tới 19 giờ rưỡi.

TIỀN HỌC PHÍ PHẢI TRẢ TRƯỚC MỖI THÁNG.

Học-đường lại có nhận làm các công việc thuộc về bút-toán và đánh máy.

SÁCH MỚI

1° Gương Ái Quốc: 0$25.
2° Gương Cách Mạng: 0$45.

Ở xa muốn mua lẻ xin gởi thơ cho ông *Nguyễn-tinh-Yên*, Duy-Tân Thư-Xã, số nhà 43, đường d'Ariès Saigon.

Muốn mua hết hai quyển thì xin gởi 0$,90 có tính luôn tiền gởi. Muốn mua một quyển Gương Ái Quốc thì gởi 0$,40 có; muốn mua một quyển Gương Cách Mạng thì gởi 0$,60 có.

DONNET -- SIX

10 mã-lực 6 Máy

Xe mui đứng 6 chỗ ngồi

100 ngàn thước hao 11 lít dầu xăng

Giá 3.000 p.

đủ đồ phụ tùng

Garage JEAN COMTE
34 BOULEVARD NORODOM
SAIGON

PHÁP HOA NGÂN-HÀNG

Banque Franco-Chinoise

— Hãng bạc công nghệ và Thương-Mãi.

Tư-bổn đóng đã hết .... 50.000.000 quan
Vốn của Banque Industrielle de Chine........ 50.000.000 quan
số tiền dự trử........................ 22.319.000 quan

chánh-chủ bàn trị sự Ông Griolet, chánh-chủ bàn trị-sự của hảng bạc Paris và Hòa-lang. Ông quản-đốc của chánh-phủ Pháp : De Celles. Tổng quản-lý : ông Cavrère.

Đả các chi cuộc ở Paris, Lyon-Marseille — Bắc-Kinh — Thượng-hải —Thiên-Tân — Hương-cảng - CÁC SỞ ĐẠI-LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP.

Hải-phòng — Hanoi — Nam-vang — Vịnh —Đà-nẵn —Qui-nhơn — LẠI CÓ SỞ LÀM VIỆC Ở HUẾ và Thanh-Hóa.

Ở Saigon số chín mé sông Belgique góc Đường Guynemer.

Làm đủ các công cuộc thuộc về Ngân-hàng.

Gởi tiền theo kiểu «thâu xuất tự tiện Compt-courant» mỗi năm lời 3 phân. Gởi bạc Đông-Pháp. Gởi theo tiền Langsa, lời 2 phân rưởi.

Gởi tiền theo tiền cần-kiệm, xin do hãng bạc sẽ định tiền lời riêng.

Gởi tiền về lấy ra phải có kỳ khắc, xin hỏi hảng bạc thì biết.

Chịu lảnh đòi tiền về chuyện giấy tờ buôn bán lại có nhận lảnh bán «traite,» giấy mua mandat giấy phép gởi tiền các nơi đô thị khác văn văn.

Hãng bạc Pháp-Hoa lại có cho mướn tủ sắc thứ thiệt tốt, thiệt chắc chắn

Phạm-hạ-Huyên

96 Sabourain | Transitaire | *Adresse télég:*
Téléphone N° 231 | | «Transita Saigon»

Transit en Douane, Transports, Bagages, Expéditions. Dédouanement.

Fournisseur de Plantation : =*Manteaux, Chapeaux, Nattes, Vêtements de coolies, Tabac du Tonkin, Poissons secs, etc.....*

Làm Đại-lý bán sỉ : — *Hàng Bắc, các thứ ghế kiểu Thonet. Vải mùng, đồ đồng, trà-bông, giầy giếp, giếp dừa và các tạp-hóa Bắc-Kỳ cùng Trung-Kỳ.*

(Hàng hóa thực tốt, giá tính rẻ nhiều, ở xa xin biên thơ thương nghị.

Tiệm trồng răng Annam Hiệu

TẤN-PHÁT
dit
Hồng - hoàng - Lợi

Đường Georges Guynemer. N° 61
(Ngang hông nhà sanh ở Chợ-cũ)
Saigon

Kính cùng quí khách, tiệm tôi chuyên nghề trồng răng nguyên hàm, răng trắng, răng đen thứ thiệt tốt hoặc răng hư bịch vàng, việt làm rất kỷ lưởng chắc chắn.

Như quí khách muốn trồng hoặc bịch xin dời gót lại tiệm tôi thời quí khách sẻ đặng vừa lòng.

Chủ nhơn kính cáo.

Cùng ông
Đinh-văn-Khuê
dit Sáng.

Có người muốn cần dùng gặp ông. Vậy ông ở đâu làm ơn lại báo-quán Thần-Chung nói chuyện cùng cho biết ông ở đâu ? ?

MỘT DỊP TỐT

Chúng tôi khuyên các quí khách hãy đến viếng ngay tiệm Đức-Thịnh 81 đường Catinat Saigon

Ở đó có một đồi ngà voi thiệt đẹp thiệt quí, ít khi được trông thấy.

Lại có cả các thứ ống điếu cò, đồ dùng vào việc thuốc phiện, đồ gỗ, đồ đồng và các thứ đồ xứ cổ.

Xin mời các quí khách đến coi, chắc sẻ được vừa ý lắm.

ĐỨC-THỊNH
81 Rue Catinat — Saigon

Sté des Entreprises de Construction Béton Armé

Phan-văn-Lộc

Travaux Publics, particuliers installations diverses. — Service spécial pour réparation. Bureau spécial pour Etudes, Plans & Devis.

N° 1, Rue Léon Combes Saigon

DUY-TÂN THƯ-XÃ

Mới xuất-bản quyển

THUỐC HOÀN-HỒN

của cụ PHAN BỘI-CHÂU

Ở xa muốn mua lẽ xin gởi cho ông Nguyễn-Tinh-Ye D. T. T. X. số nhà 43 đường d'Ariès Saigon hai cắt hai cò

Cưu ông chủ xe hơi nên chùng

CARROSSERIE PEINTURE

Réparation Mécanique

Saigon có một tiệm Nam-hiệp-Thạnh là có phòng kiến rộng, ơn xe hơi thiệt tốt và mau, sửa đủ các thứ máy xe hơi rất cẩn thận, đóng thùng xe rất mau, kiểu rất đẹp.

May muồi xe và áo nệm (capotes et housses) có đủ các kiểu tuyệt ngộ. Sáng đưa làm chiều ... xe, không mất công chờ đợi ... sạc bình ... bảo lãnh ... dùng được lâu.

Các quí khách ở Lục-châu muốn hỏi công chuyện về xe hơi ... viết thơ thương nghị, bổn hiệu sẽ trả lời liền.

Nam-hiệp Thạnh
Bùi khải, Directeur
68.Bd. Galliéni--SAIGON
Téléphone n° 178
Đường xe điển khi Cholon

HÃ NHIỀU ĐỒ MỸ NGHỆ BẮC

ĐỨC-LỢI

105 109 Rue d'espagne -:- Saigon
(Kế dinh quan Xã-tây)

Bổn tiệm mong ơn quí vị chiếu cố trong ... năm nay nên bổn tiệm được thịnh lợi.

Vậy nên bổn tiệm lúc nào cũng có sẵn 10 bộ ghế Salon kiểu Tây, Annam, cạnh cải rất khéo rất hạp thời trang, tủ chưng theo Salon kiểu rất lạ, tủ thờ, kiếng tranh liễu, bình phuông cẩn, chạm rất xảo, tuồng kiểu, bằng trắc và gỗ.

Đồ thau Lư, chơn đèn đúc toàn thau lọc nước rất tốt kiểu kim thời, bình bông và các món bằng đồng đen khảm tam khí chưng theo Salon rất đẹp.

Đồ thêu bàn, tranh, áo gối, nệm bàn, v. v...

Bổn tiệm cũ mong bán nhiều chớ không mong lời nhiều.

Vậy xin mong tấm lòng hạ cố của quí khách mà cho thương nghiệp của bổn tiệm được bằng người ngoại bang thì bổn tiệm lấy làm cảm ơn quí khách lắm.

Chủ nhơn kính cáo.

PHÙNG-VĂN-LÂM
105-109 Rue d'Espagne -:- Saigon

Lệ-Công-Hòa
công ty

62 Bd. Tổng-đốc-Phương Cholon
Téléphone N° 425.

Lệ công ty của các người thợ bạc Việt-Nam lập ra; bán đủ món đồ nữ trang theo kim-thời của các người thợ bạc ... xảo thủ chế ra rất đẹp mắt. Công-ty có đủ đồ tạp-hóa (articles de bazar) và giầy dép Bắc-kỳ và lại còn thêm những đồ gia-bát xưa, nam qua rất hạp cho qui-vị nào thích đồ cổ-tích.

Bổn Công-ty còn mở rộng phần hàn; quí vị hảy nghỉ rằng nếu vốn to chừng nào thì lợi to chừng nấy.

Vậy xin ... là thợ bạc Annam, ai là đồng-bào bảo tồn, xin lưu ý.

LỆ-CÔNG-HÒA
công-ty cẩn cáo

Saigon, le 9 Avril 1929

Kính cùng quí ông đặng rỏ ? Tôi có 2 căn phố mới cất thiệt tốt tại đường Chaig neau san chợ cũ, có đèn khí có nước có cầu tiêu máy, mổi căn nhà đều có vách thờ ở giửa, tính giá thiệt rẻ dưới đất ba mươi lăm đồng (35$00), trên lầu ba chục đồng (30$00) và tôi mới mở thêm cái Annexe tại đường Farinole gần bên đường Legrandière ... cho qui khách nghỉ cho ... thanh tịnh, một căn phòng ... một cái nhà cầu tiêu ... bên ...

Hoặc khi ... quí khách đi Saigon ở đường ... quí khách ở cho nay chac-đặng tốt lắm. Giá tính rẻ, dưới đất mổi, ... chín chục đồng (90$00) trên lầu bảy chục đồng (70$00) dưới đất trên lầu cũng giống nhau cũng có ... dưới đất ngày và đêm ba ... rưởi (3$50 trên lầu ngày ... ba đồng (3$00

Nguyễn-Phong-Cảnh
Propriétaire
Rue Sabourain N° 4 Saigon

A LA PENSÉE

50, đường Charner

Ở đây có ... thứ vành bông để đi đám ma, kiểu bông rất ngộ mà giá lại rẻ.

Hỏi tại nhà Mme JUD.

(Bán luôn ... ngày với đêm)

Phát mãi đất Quốc-gia.

Ngày thứ ba 18 Juin 1929, chín giờ, tại dinh quan Tham biện Rạchgiá sẽ khởi hành đấu giá phát mãi 237 miếng đất quốc-gia, mổi miếng đạt thành mười mẫu, từ số 1 cho tới số 142 (chừa ra không bán đất số 58, 59, 100 và 101) và số 5 cho tới số 103. Mấy miếng đất bán đây đứng nhằm tờ họa đồ số năm và số sáu kinh Rạchgiá — Hàtiên

Đất nầy thị giá bán mỗi mẫu là năm chục đồng (50$00).

Những người muốn dự vào cuộc đấu giá nầy phải gởi đơn có gắn con niêm xin phép Quan Ng-Soái Nam-Kỳ trước ngày 6 Juin 1929, và tờ chứng chắc minh là người nước nào và tài sảng minh được bao nhiêu.

Chương trình phát mãi và họa đồ, tại Rạchgiá, thì để nơi nha Quan Tham-biện chủ tỉnh Rạchgiá, còn tại Saigon, thì để nơi tòa năm dinh Hiệp-Lý.

Phát mãi đất Quốc-gia.

Ngày thứ hai, 17 Juin 1929, chín giờ, tại dinh quan Tham-biện Baria sẽ khởi hành đấu giá phát mãi một miếng đất quốc-gia, đạt thành 995 mẫu 22.00 tọa lạc tại làng Hưng-nhơn (Baria), người xin phát mãi là ông Henri Kreig.

Miếng đất nầy thị giá là 7$50 mỗi mẫu, tổng cộng là 7.464$15.

Chiếu theo điều lệ thứ 12, khoản thứ 3 lời nghị ngày 19 Septembre 1926, người xin mua trước sở đất nầy được quyền xin tăng giá mà mua.

Những người muốn dự vào cuộc đấu giá nầy phải gởi đơn có gắn con niêm xin phép Quan Nguyên-Soái Nam-Kỳ trước ngày 4 Juin 1929, và tờ chứng chắc minh là người nước nào và tài sảng minh được bao nhiêu.

Chương trình phát mãi và họa đồ, tại Baria, thì để nơi nha quan Tham-biện chủ tỉnh Baria, còn tại Saigon, thì để nơi tòa năm dinh Hiệp-Lý.

Phát mãi đất Quốc-gia

Ngày thứ ba, 18 Juin 1929, chín giờ, tại dinh quan Tham-biện Rạchgiá sẽ khởi hành đấu giá phát mãi 237 miếng đất quốc-gia mỗi miếng đạt thành mười mẫu, từ số 1 cho tới số 142 (chừa ra không bán đất số 58, 59, 100 và 101) và số 5 cho tới số 103. Mấy miếng đất bán đây đứng nhằm tờ họa đồ số năm và số sáu kinh Rạchgiá-Hàtiên.

Đất nầy thị giá bán mỗi mẫu là năm chục đồng (50$00).

Những người muốn dự vào cuộc đấu giá nầy phải gởi đơn có gắn con niêm xin phép Quan Nguyên-Soái Nam-Kỳ trước ngày 6 Juin 1929 và tờ chứng chắc minh là người nước nào và tài sảng minh được bao nhiêu.

Chương trình phát mãi và họa đồ tại Rạchgiá, thì để nơi nha Quan Tham-biện chủ tỉnh Rạchgiá, còn tại Saigon, thì để nơi tòa năm dinh Hiệp-Lý.

Mới lại! mới lại!!
Rất nhiều!!

Ghế Xích-Đu

Các thứ ghế kiểu Thonet

Hàng ..., giá rẻ

THĂNG-LONG
20, Rue Sabourain Saigon

LUNETTÈRIE KHAI-MINH

30 Rue de la Porte.—Pnompenh

Bán đủ các thứ kiến con mắt, kiến ông già, cận-thị, viễn-thị, vệ-sanh, ở Mỹ-quốc gửi qua đủ kiểu kim thời, mang coi rất lịch sự.

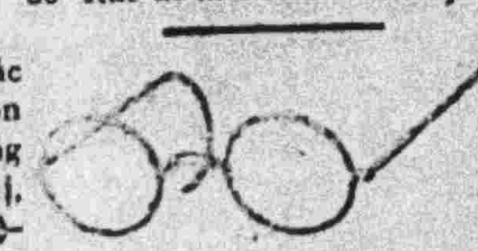

Bán đủ các thứ gọng : đồi-mồi bằng vàng, bằng bạc, bằng nickel. Có máy Điện-khí coi con mắt trước khi lựa kiến, thợ chuyên môn rất khéo.

Của Annam làm ra!

Bổn tiệm chuyên làm vòng-bông cườm (couronnes) đã xuất sản được nhiều nên tính giá hạ bằng phân nửa các nơi — Kiểu đẹp, to nhỏ đủ thứ. Giá từ 4$ sắp lên tới 100$. Có giá riêng cho các hội lương-hữu. Xin đồng-bào bảo-hộ cho công-nghệ nước nhà mà mua giùm cho.

Bán sỉ và bán lẻ do nơi :

"LA TORTUE"

PHẠM-THỤC-TRÁC
16 Rue Sabourain, Saigon

QUÍ BÀ QUÍ CÔ

Gương mặt là nơi quí nhất của con người, nếu muốn tránh khỏi các bịnh nơi ấy như là mụn, tàn nhan, thâm kim nhăn nhiều xin quí bà quí cô hảy dùng thử thứ nước thơm Tây-thi Lộ hiệu con Bướm Bướm thì sẽ thấy sự mầu nhiệm của nó ra làm sao?

Nước thơm Tây-thi-Lộ ... được cái bán hạnh nhờ lòng quảng đại của quí bà quí cô chiếu cố và nó sẽ làm cho quí bà quí cô vẫn được vui lòng luôn luôn.

ĐẠI QUANG DƯỢC PHÒNG

46 Bd Tổng đốc Phương Cholon.— 47 Phố hàng Đường Hanoi.— Giây thép nói số 19 Cholon.

Muốn giữ gìn con mắt nên đến nhà

Bán kiến MY-KHOUAN

229-231 Rue des Marins. Cholon. — Ngang ga xe điển giữa Cholon

Bán ròng kiến nước Mỹ

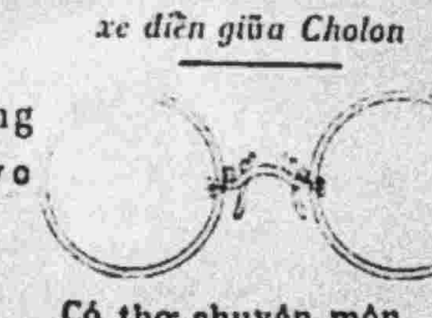

Có máy điện khí coi con mắt.

Có thợ chuyên môn

Đủ các kiểu kiến : cận-thị, viễn-thị, ông già, vệ-sanh. Có các thứ gọng kiến kim-thời.

Trong bà con xa gần, nên đọc bộ sách.

Chiêu-Anh Thơ-quán

Chỉ đóng trước số bạc 2$00, mà lần lượt nhận được 12 quyển.

Thơ từ, mandat để Chiêu-Anh Thơ-quán Mytho.

Agence d'Affaires de l'Ouest

Hồ-văn-Lang, *Directeur*
9 Quai du marché. Sốctrăng

Cho vay thế ruộng

Vị nào muốn có ruộng, vườn, hoặc nhà, phố, v. v, mà vay bạc, xin viết thơ cho tôi mà thương nghị.

Cách cho vay dể lắm, cho trả phân kỳ nhiều năm. (Nghĩa là như góp tiêu vậy) Lời tính một phân mà thôi : còn các sở tổn, người vay phải chịu.

Tôi cũng mua dùm hay là bán dùm, ruộng, vườn, nhà, phố, v. v, nên tôi sẵn có người chực mua, và người chực bán luôn luôn. Hễ viết thơ cho tôi, thì được mảng nguyện.

Tại nhà in Hồ-Văn (*Sadec,* có bán các thứ truyện Tàu dủ bộ, đóng bìa dày rất đẹp, và bán sỉ văn Quốc-ngữ, *của M. Lê-lai so-n*

Hàng Hồ Văn Sadec, có làm hàng rào sắt, sườn ... sắt lợp tuiệt đồng ..., sửa các thứ máy, có thợ đến nhà sửa máy riêng. Sửa ... máy cày dầu ..., sửa Bình Điện (accumulateur)- sơn xe ... tuyệt diệu (sơn mài khéo lắm).

Thợ thiện nghệ giá rẻ, làm mau-Xin đồng bào chiếu cố;

Thuốc ho sắc vàng

Thuốc nầy trị những chứng ho. Như là ho gió, ho lao, ho tổn, ho xuất huyết bất hạng lâu mau. Hễ uống thuốc nầy vô trong một hai ngày thì thấy thuyên giảm nhiều; ăn ngon, ngủ được, thì quả nhiên dứt ho phải tiêu trừ.

Bổn đường chẳng nệ tốn công về tại Trung-Nguyên lựa chọn được nhiều thứ thuốc tốt đem qua Việt-Nam bào chế ra một thứ thuốc để hiệu là Chỉ-Khái-Hoàn, ai ai cũng, đều nghe tiếng. Mua sỉ thì tính giá riêng. Các tỉnh đều có gởi bán.

Giá mỗi gói......0$10

Thần hiệu Phát Lảnh Hoàn

Bổn đường chế ra thuốc hoàn nầy chuyên trị hàn đàm tà nhiệt bốn mùa cảm mạo; khi nóng khi lạnh, đầu nhức, các chứng trúng cảm, uống thuốc nầy thì tức kiến hiệu. Mua sỉ tính giá riêng.

Giá mỗi gói.....0$10

Mandat đồ gởi cho Huỳnh-Thanh chủ tiệm VẠN-AN-ĐƯỜNG
N° 89 Rue de Douaumont - Saigon

Sách mới xuất bản

Muốn biết lịch-sử Anh-hùng cứu nước Nam đuổi giặc Minh ra khỏi biên giới là ai ? Nên mua quyển *Bình - thiên - Hạ,* sách giấy 60 trang, giá bán : 0$32. Muốn học tiếng Quảng-đông (dịch theo tiếng Namkỳ), nên mua quyển *An-quảng-tân-biên* bìa giấy, có gần ba muôn tiếng, theo thứ tự A. B. C... rất rẻ kiếm, giá : 1$80 Văn Đạo - Văn - Tiếng khuyến khích lòng người, bảo tồn phong-hóa, giá 0$55 mà bán có 0$30. *Muốn - thì - được, Đông-phương - Tây-phương thảo-xuân,* ba quyển sách này bị cấm tại Bắc kỳ và Trungkỳ, giá : 0$60 mà bán có : 0$40. Có bán giấy số 1100 ngày 20 Mai nầy sẽ sổ, Không gởi contre-remboursement.

Tín-Đức Thư-Xã

Imprimerie-Reliure.

37 rue Sabourain, Saigon.

Thuốc Gia Truyền

Thuốc ĐAU-LẬU và GIANG-MAI (TIM-LA) thiệt hay, bất kỳ bệnh nặng hay nhẹ uống thuốc nầy đều hết và không hại đường sanh dục, không một nhọc chi hết. Cách dùng thiệt rẻ và không mất công gì hết.

Thuốc Lậu giá.. 0$70 một ve bệnh nhẹ uống 6 ve, nặng 10 ve. Lậu kén thiệt nặng 15 ve thì hết

Thuốc GIANG-MAI (tim la) giá.............1$50 một ve

Ai mắc bệnh kể trên đây, xin mau viết thơ tôi sẽ gởi đi ngay theo cách lảnh hóa giao ngân.

Nếu ở xa không có nhà thơ thì mua cò gắn thơ gởi trả tiền trước cũng đặng và phải thêm tiền gởi riêng.

Có toa dạy cách dùng thuốc rỏ càn thận.

Trữ bán tại tiệm.

M. LÊ-TIẾN-CHÚC
10 Rue Catinat — Saigon

BÁNH SỮA HIỆU « JACOB »

Nhiều thứ ngon nhứt hạng, như :

Royal Aftenoon Tea — Cream Crakers — Gollen Puff — Creamy Chocolate, vân.vân..

Hãng Louis OGLIASTRO & Cie,

Làm Đại-Lý bán trong Đông-Pháp.

(24)

NGHIỆT PHỤ

Dịch-giả : **LƯƠNG-HỒNG**

Ghé cho cái sóng khuynh thành,
Làm cho đổ quán xiêu đình như chơi !

— Thôi anh lui ra đi và anh bảo tên Ba Doanh là tên bẩu cận của nguyên soái đó vào đây cho tôi.

Tên lính kín cúi chào rồi bước ra, được một lát thì thấy Ba Doanh đẩy cửa bước vào, mặt coi tinh lanh mà quả quyết lạ thường.

— Ba-doanh ơi ! ngồi xuống đi, ta lại làm phiền anh một chuyến nữa nhưng mà là ý muốn nhờ anh mà biết thêm những điều còn tối tăm.

— Thưa ngài, nếu đã vì việc nguyên soái tôi thì dầu phiền cho tôi bao nhiêu, tôi cũng vui lòng mà không than thở gì. Nếu tôi thiệt có thể giúp ngài cho thành việc được thì sung sướng cho tôi biết chừng nào !

Quan bồi thẩm nghe nói thì ra như ý không hằng lòng : Mai-anh đây mà kiếm còn chưa ra thay huống chi là Ba-doanh đó mà nói gì tới chuyện kiếm cùng chẳng kiếm.

— Cái người đờn bà mà anh thấy ở trên xe bước xuống, trong đêm xảy ra vụ nầy đây thì lớn hay nhỏ ?

— Thưa có lẽ là lớn song người đó vì mặc áo rộng quá nên tôi không dám nói chắc. Nhưng coi cái dáng điệu của người đó khi người có bước xuống xe thì có thể nói được rằng người đó mảnh khảnh mà lanh lẹ.

— Còn người đờn ông đi với người đờn bà đó thì thế nào ?

— Thưa, thằng cha đó thì tôi thấy rõ lắm. Nó thiệt mạnh, râu giài, nước da hơi trắng mà dáng điệu thì hung tợn. Nó mặt một bộ quần áo màu sẫm, đội một cái nón nỉ đen. Nó nói có giọng ngoại quốc nhiều lắm, và.....

— Anh có nghi rằng người đó là người mà nguyên soái thường kêu là Haus không ?

— Thưa, thì chỉ có nó chớ còn ai vào đó nữa. Nguyên-soái tôi ngoài hai ông Ba-tích và Diệp-phiên ra tịnh không có tiếp ai hết. Mà nguyên-soái đã giữ tôi không cho tôi được gặp mặt nó thì hẳn là nó phải đồng dãng với tụi kia.

— Anh có biết tại làm sao mà nguyên-soái lại không muốn cho anh gặp mặt tụi nó không ?

— Thưa vì nguyên soái biết rằng nếu để tôi ở gần tụi nó thì tôi sẽ thấy rõ những sự hành tàng của tụi nó.....

— Vậy thời theo ý anh thì trong vụ nầy đầu đuôi chỉ là có một chuyện đàn bà tuồi phải không ?

— Theo bề ngoài thì thiệt như vậy đó !

— Còn sự thiệt sự tại sao ?

— Còn sự thiệt thì là có người muốn chiếm cho được cái cách chế thuốc nổ và thuốc súng của nguyên soái,

— Vậy thời người đàn bà kia chỉ là người làm trung gian thôi sao ?

— Làm trung gian thì không đâu, vì nguyên soái tôi có chịu bàn chác gì cho ai đâu mà nghĩ tới chuyện thương lượng giá cả.....Nói rằng nó là một con « chơi đầu » thì dung hơn, tôi thiệt không được ngó thấy nó nhưng thiệt đã có người thấy nó.. Mỗi khi nó tới nhà nguyên soái tôi thì sau khi nó ra về tất để lại một thứ dầu thơm rất lạ, đã rất êm ái, dịu dàng mà lại dễ làm cho người mê mẩn lắm.... Trời ơi ! cái mùi thơm đó thiệt trộm lẫn với trăm ngàn mùi thơm khác nữa mà tôi cũng không lộn vậy ! Mà, lại còn cái tiếng của nó nữa ! cái tiếng của nó cũng êm ái, cũng dịu dàng cũng dễ làm mê người như cái mùi thơm của nó vậy ! Tội nghiệp cho nguyên soái tôi thì thôi ! mỗi khi được tin rằng con đó tới thì nguyên soái tôi lấy làm trông lắm, thiệt là nóng lòng, nóng ruột lắm. Ai cũng thấy rõ rằng nguyên soái rất là trông được gặp nó.., nó cũng biết thế lắm, mà nó cũng biết thế lực nữa nó lắm ! Thưa ngài, cái con đờn bà đó thiệt việc gì nó cũng dám làm hết làm cho nguyên soái tôi chết mê vì nó, lại làm cho nguyên soái tôi phải chịu cái độc của cái mắt liếc, miệng cười của nó, rồi đến nghiễm nhiên vì một cớ gì đó làm cho người ta giết nguyên soái..... Còn tên Haus kia thì thưa chỉ là một tay sai đó thôi,... Thằng đó thông minh thiệt sơn, xuất thân trong đám bóc lột hơn con nọ. Thằng đó là một thằng thô bỉ, cục cằn mà cũng vì con nọ nên nguyên soái mới chịu để cho nó lui tới trong nhà.

— Mà anh thiệt không có dịp nào hỏi con mụ nấu bếp trong nhà mà biết được rằng sau khi anh đi rồi thì xảy ra những chuyện gì sao ?

— Thưa, chị đó kiến thức hẹp hòi lắm. Ngoài công việc của chị ta ra thì thiệt chị ta không còn biết chi nữa. Ấy cũng chánh vì thế mà nguyên-soái tôi không hề để ý tới chi ta mà không lo đuổi chị ta được: thấy con đàn bà kia và chị ta nói với tôi rằng nọ thiệt là tuyệt sắc.... Nó trẻ mà nước da hồng hồng còn, cặp con mắt thì có thể làm cho người ta chết được.... Nó có nói chuyện với nguyên soái mà nói bằng tiếng ngoại quốc.... Mà nguyên soái tôi chỉ có nói tiếng Anh và tiếng Ý mà thôi....

— Mà trong cách cư chỉ của nguyên-soái cùng của con đờn bà kia, chị bếp đó có thấy cái khả dĩ cho là hai người có thân với nhau không ?

— Thưa, con đàn bà đó thiệt là tình nhơn của nguyên soái tôi, tôi dám chắc với ngài như vậy. Lúc trước lúc mà nguyên soái đuổi tôi đi khỏi nhà đây thì khi tôi trở về thấy trong phòng nguyên soái tôi có nhung ghim gài tóc rớt ở dưới đất. Không lẽ hai người chỉ ngồi nói chuyện với nhau mà con đờn bà nọ lại xù đầu ra đến như thế !

— Nguyên soái có giàu không ?

(*Còn nữa*)

NOUVEAUTES — CATINAT

165 Rue Catinat Place du Théâtre-Téléphone 73

ÁO ĐI MƯA PAX

Kiểu đờn ông.

ÁO ĐI MƯA STANDARD bằng hàng cao-su, kiểu raglan không may, col transformable, coulants mạ kền, màu cachou, résista, — bán rao hàng.....11$00

ÁO ĐI MƯA JOE bằng hàng cao-su, thiệt lẹ kiểu raglan, rộng, col transformable, boucle bằng da, màu mastic, bán thiệt rẻ.....12$00

TRENH COAT RACING, bằng hàng cao-su, màu thật mới, thật đẹp, giây lưng, boucles bằng nickel, kiểu thật mới.....16$00

Kiểu cho đờn bà

chọn, lựa nhiều kiểu tốt tân thật đẹp.

Giá bán từ.....13$50

MỞ CỬA NGÀY CHÚA NHỰT VÀ NGÀY LỄ TỪ 8 GIỜ TỚI 11 GIỜ

Gởi đi khắp các nơi ; từ 25 p.00 sắp lên không tính tiền gởi.

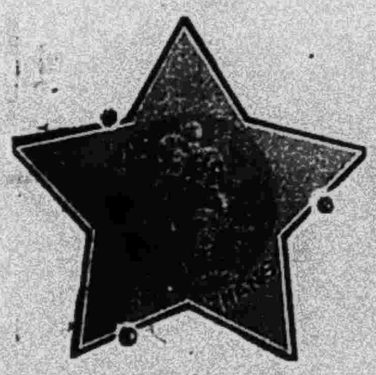

Một người kép với một cô đào trứ danh ở Nam-Kỳ là HAI THẮNG và cô NĂM NHO hát lần thứ nhứt vào dĩa

VICTOR

Hãy hỏi cuốn mục-lục tại hàng

Indochine Films & Cinémas-Saigon.

AU REGRET

76, Boulevard Bonnard

TRẠNG HOA TANG

(couronnes)

bằng cườm và bằng sành

Mới giá từ 8p.00

Giá riêng cho các hội Lương hữu và cho các người mua đi bán lại.

Ai muốn mua trăng hoa nên đến đó mà mua, vì ở đó làm đại-lý cho mấy hãng lớn tại Paris và Marseille.

Xin chư quí vị lưu ý

Máy để đi chụp hình đạo các miền lục tỉnh ! Xin chư quí vị hay lưu ý sắm dịp rẻ quá, rẻ quá. Tại nhà hình Nadal có bán rẻ những thứ máy 13x18 và máy 18x24 rẻ quá, xin quí vị tới đó mà mua, kẻo hối.

1 cái máy 13x18 mà chambre vuốn và 3 cái chassis ống kiểu Anastigmat 4, và obturateur normal arrière 1 cái bao bằng vải để dựng máy và cây máy bằng cây giá bán 178$00

Còn máy 13x24 cũng vậy, giá bán 220$00

Xin chư quí vị đến mới thấy hình thiệt, nhà hình Nadal, nhà bán 118-120 đường Catinat mà thôi.

J. Cairns

Adresse télégraphique " Douglas " Saigon.
N°.36 Rue Lefèbvre Saigon. (sau Banque de l'Indochine.
N°.215 Quai Mytho Cholon (Binhtây)

Bán góp

Thiện nghệ nghề máy xay gạo. Bán và ráp nhiều cái rồi đều vừa lòng quí khách.

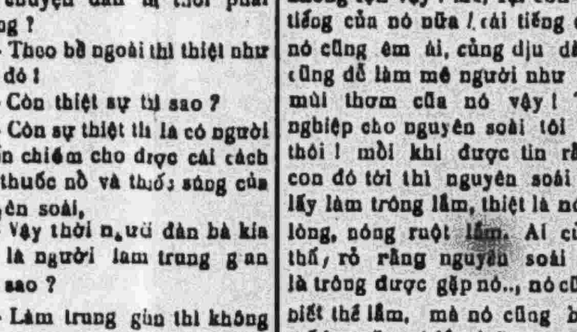

Máy nằm và đứng chạy nguội (Petter và National) chạy bằng dầu mazout (cặn) ít hao dầu mỡ, cũng có bán lò lửa chụm trấu (chaudières) máy hơi (Machine à vapeur.)

Có thứ từ 5-10 tấn gạo trắng, có cối gạo trắng, lức bàn sàn (không hột gạo tấm ra phân biệt.

Có bán đủ phụ tùng tại Saigon.

Xin mời quí ông đến xem máy nằm National moteur Diésel horizontal)

MỘT ĐIỀU ĐÁNG GHI

Trời lúc nầy nóng nực, trong nhà nếu có ai nóng-lạnh hoặc trẻ nhỏ nóng mình sốt nầy, hãy coi chừng trong mình nếu có ban, cua, trái-giộ, trái rạ, thì dùng thứ thuốc nước trị chứng ban của nhà thuốc THIEN-HÒA-ĐƯỜNG chế ra gọi là "VẠN-ỨNG LINH-NGHIỆM BAN DƯỢC-THỦY" mà cho uống thì thấy hiệu nghiệm tức thì.

Thuốc nầy chế rất kỹ-lưỡng dầu không có ban nóng sáng vô hại.

Pharmacie Sino-Annamite
THIÊN - HÒA - ĐƯỜNG
N°.226, *Rue des Marins, Cholon*
Chú-nhơn cẩn chỉ

TẠI HÃNG

ĐẠI-ÍCH

23, đường Tổng-đốc-Phương, Cholon

—:—

Bán Candé sáng 120 bougies thiệp hãng đều sáng. Giá thiệt rẻ, mỗi bình giao ngân, miễn phí tổn vì phòng hỏa hiểm chỉ!

Giá 70$ Giá 60$

Ai muốn dùng vải đã tốt mà lại lâu rách thì nên đến.

Hiệu : VẠN - HOA

CHOLON

ĐƯỜNG GOÒNG, 33

—Gần nhà máy cưa Thành-Sanh, ở cầu Ba-miệng, đi phía tay mặt—

Giây thép nói số: 108

Thì sẽ đặng vừa lòng. Vì bổn-hiệu lập ra đã gần ba mươi năm nay, buôn bán khắp trong Lục-tỉnh, ai chẳng biết nhà Vạn-hòa đẹp mà lại chắc, nhưng phải coi chừng kẻo lầm đồ giả mạo.

Coi chừng mấy cái nhãn :

1—2 con cá kim ngư hai màu 4—Vạn hoa con gà trống
2—2 con cá kim ngư ba màu 5—Vạn xuân long xe lớn
3—1 con cá kim ngư xanh 6—Vạn hòa phú thọ-an

VẠN-HÒA CHỦ-NHƠN
Kính cáo

LA RIZERIE MODERNE

159-161, Boulevard de la Somme, Saigon

Bán góp

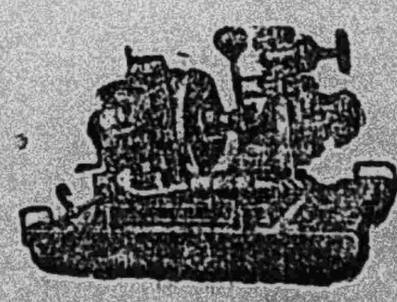

Bổ cất trên 70 cái rời lớn và nhỏ : điều đàng vừa lòng quí khách.

Làm Đại-Lý độc quyền bán máy xay lúa và máy (moteurs Diésel) bên Đức-Quốc hiệu Otto Deutz và Koerber et Naumann.

Máy moto-pompe lấy nước vô ruộng : lớn và nhỏ—chạy bằng dầu cặn rất dễ giàng, ít hao dầu mỡ.

Máy đứng và nằm khởi đốt đèn chạy nguội — Máy hơi (machine à vapeur), lò lửa (chaudière.)

Máy có sẵng tại hãng luôn luôn.

Trước khi quí ông muốn cất nhà máy xin gởi thơ mà hỏi thăm thì bổn hãng rất vui lòng mà đáp tùy theo ý kiến của quí ông.

BALLON CAO-SU !!

Mới nghe nói tưởng đâu là thứ ballon-caosu thường thứ cha-và ban cho trẻ-nhỏ chơi.

Thơ nầy khác. Bề lớn, sự nặng nhẹ, cũng đồng theo lẽ-luật đã banh buộc vậy. Cũng có vesale, có giây cột miệng, chắc lắm, không sợ trời mưa mục chỉ.

« Ballon caosu » nầy ngoài thì bằng cao-su thật dầy, trong lót ba lớp bố rất chắc, in hệch như vỏ, ruột, xe hơi vậy. Nó đã chắc, tốt, dùng dượt (entrainement) càng hay mà giá lại không cao chỉ có 4$80 một trái.

Có trữ bán thật nhiều tại :

Hiệu NGUYỄN-VĂN-TRẬN

94-96 Bd Bonnard Saigon-Giây thép nói số 172.